

Vlaams
Parlement

vergadering **C102 – WEL8**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebeleid

van 18 januari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over Abbeyfieldhuizen en andere nieuwe collectieve woonvormen in Vlaanderen - 857 (2010-2011)	3
Interpellatie van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiële en administratieve tekortkomingen van het IKG-systeem voor zelfstandige kinderopvanginitiatieven - 74 (2010-2011)	6
Met redenen omklede moties	19
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over trajectbegeleiding en vraagverduidelijking in het kader van Perspectief 2020 - 892 (2010-2011)	19
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiering en erkenning van de centra voor ambulante revalidatie - 897 (2010-2011)	23
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het proefproject inzake het persoonsgebonden budget - 906 (2010-2011)	25
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het interlandelijke adoptiebeleid van Kind en Gezin - 912 (2010-2011)	26

■

Voorzitter: de heer Tom Dehaene

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over Abbeyfieldhuizen en andere nieuwe collectieve woonvormen in Vlaanderen - 857 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: De samenleving evolueert snel. Nog niet zo lang geleden hebben we een Woonzorgdecreet goedgekeurd, waarbij we op een andere manier kijken naar zorg en wonen voor bejaarden. Als gevolg van de vergrijzende samenleving, niet alleen in Vlaanderen en België, maar ook bijvoorbeeld in Groot-Brittannië, ontstaan er nieuwe collectieve woonvormen voor senioren. Dit zijn woonvormen waar mensen, op het moment dat ze zelf nog niet echt zorgbehoevend zijn, het initiatief nemen om later, op het moment dat ze meer zorgbehoevend zijn, duidelijk te weten met wie ze ouder zullen worden. Daarbij beloven ze ook aan elkaar om een zorg voor elkaar te zullen dragen. Minister, als CD&V-minister kunt u niet tegen zo'n initiatief zijn. Eigenlijk is het een heel mooi verhaal dat mensen ervoor kiezen voor elkaar te zorgen.

In Groot-Brittannië is er een vereniging ontstaan om mensen te ondersteunen die zulke initiatieven willen nemen, namelijk de Abbeyfield. Omdat er ook buiten Groot-Brittannië interesse voor was, is inmiddels Abbeyfield International opgericht.

Een Abbeyfieldhuis is een grote woning voor een tiental bewoners, waar iedereen beschikt over zijn eigen privéleefruimte. Daarnaast zijn er gemeenschappelijke ruimten zoals living, keuken, eetkamer, linnenkamer, tuin, ... De bewoners kiezen ervoor om samen oud te worden, om apart te wonen en toch samen. Zij scheppen de sfeer in het huis en leggen contacten met de buurt. Kenmerkend voor een Abbeyfieldhuis is de verbondenheid met de buurt. Mensen kunnen ook in hun buurt blijven door in zo'n Abbeyfieldhuis in te trekken, wat interessant is in een vergrijzende samenleving.

Sommige taken, zoals boekhouding, advies geven, netwerking, ... worden opgenomen door lokale vrijwilligers. De begeleiding en ondersteuning gebeurt door de Abbeyfield vzw.

België telt ondertussen vier Abbeyfieldhuizen en er zijn enkele in voorbereiding, maar enkel in Wallonië en Brussel. Op dit moment zijn er wel initiatiefnemers in Vlaanderen. Zo ken ik persoonlijk een aantal mensen uit Leuven die ook een Abbeyfieldhuis zouden willen opstarten. Ook de Koning Boudewijnstichting ondersteunt deze woonvorm. Tot nu toe vindt men in Vlaanderen echter weinig interesse bij de overheid om hierop in te spelen.

De Abbeyfieldhuizen vragen niet direct werkingssubsidies. Het is een systeem waarbij de mensen voor elkaar zorgen en eventueel zorg inkopen vanuit thuiszorgdiensten. Wat zij wel vragen, is de accommodatie, de gebouwen, de infrastructuur om dergelijke woonvorm te kunnen realiseren.

Dat het belangrijk is om dit soort woonvormen uit te bouwen, is onlangs ook duidelijk geworden door het initiatief van Ouderenzorg Antwerpen. Ouderenzorg Antwerpen is een initiatief rond ACW, de christelijke organisaties in Antwerpen die met ouderen zorg bezig zijn. Zij gaan in de tweede helft van januari hun eerste 'thuishuis' openen. Kwetsbare ouderen kunnen daar samen 'op kot'. Kwetsbare ouderen zijn ouderen die onvoldoende geld hebben om een hoge huur te betalen, die geen geld hebben om in hun verouderde woning te blijven of mensen die vereenzamen omdat ze weinig familie hebben. Zij kunnen als het ware samen op kot gaan in zo'n thuishuis.

Minister, kent u het nieuwe gemeenschappelijke initiatief van de Abbeyfieldhuizen voor gemeenschapswonen voor senioren? Bent u op de hoogte van het initiatief van Ouderenzorg Antwerpen? Bent u bereid om het Woonzorgdecreet aan te passen zodat ook nieuwe

collectieve woonvormen andere dan de woonzorgcentra kansen krijgen en eventueel gebruik kunnen maken van de ondersteuning en subsidiëring door VIPA?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik zou graag aansluiten bij mevrouw Vogels. Ik was op de hoogte van het initiatief dat eerstdaags in Antwerpen van start gaat. Ik vind dit een interessant initiatief omdat kwetsbare mensen of oudere mensen op die manier kunnen worden geholpen.

Ik had echter nog nooit gehoord van de Abbeyfieldhuizen. Naar aanleiding van uw vraag heb ik daar een en ander over opgezocht. Het lijkt mij dan ook een zeer interessant initiatief. Het komt inderdaad overgewaaid uit Groot-Brittannië. Wat mij wel een beetje verwondert, is dat men het in Wallonië en Brussel zo vlot heeft overgenomen. In Vlaanderen is er inderdaad ook vraag om dit initiatief mee te ondersteunen. Dit zal dan moeten via een aanpassing van het Woonzorgdecreet, zoals mevrouw Vogels al zei. Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord en hoop dat u daar positief tegenover staat.

De heer Tom Dehaene: Ik heb twee bedenkingen. Abbeyfield is niet zo nieuw voor dit huis, in die zin dat de mensen van Abbeyfield al langs zijn geweest in de commissie Wonen en Zorg. Zij hebben toen een toelichting gegeven.

Volgens mij is er in het Woonzorgdecreet wel degelijk een opening – we hebben altijd gezegd dat het een kaderdecreet was – waardoor nieuwe vormen een plaats zouden kunnen krijgen. Ik denk dat de enige voorwaarde was dat er nieuwe initiatieven moesten worden genomen door organisaties of initiatiefnemers die al erkend waren in het Woonzorgdecreet. Iemand die een rusthuis uitbaat, zou een dergelijk initiatief kunnen nemen. Ik kan mij wel vergissen; daarom ben ik benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, de Abbeyfieldhuizen zijn ons uiteraard niet onbekend. Vorig jaar is er overleg geweest tussen de promotoren van dit concept en het kabinet.

Abbeyfieldhuizen kunnen inderdaad een goed alternatief vormen om valide en kwetsbare ouderen te laten samenwonen. Door het aanbod van een gezamenlijke huisvesting in een bewonerscomplex kunnen de woonkosten gedrukt worden en kan het sociaal isolement doorbroken worden. Ook andere vormen van aangepaste huisvesting zijn nuttig voor senioren. Ik denk aan duplexwonen, kangoeroewonen, serviceflats, aanleunwoningen: stuk voor stuk woonvormen die door hun concept van aangepast wonen de zorgvraag kunnen uitstellen en het zelfstandig wonen kunnen ondersteunen.

Ik was inderdaad op de hoogte van het initiatief 'Thuishuis' in Antwerpen. Het is een gezamenlijk initiatief van christelijk geïnspireerde partners die actief zijn in het brede veld van de vergrijzing: het ACW, de woonzorgcentra aangesloten bij Zorgnet Vlaanderen, OKRA, de Christelijke Mutualiteit, Familiehulp, Thuiszorgcentrum Antwerpen, Landelijke Thuiszorg, Thuiszorg Vleminckveld, Gezinszorg Villers en het Wit-Gele Kruis. Zij hebben samen met de Ideale Woning, een erkende sociale huisvestingsmaatschappij, gevolg gegeven aan de projectoproep die ik eind vorig jaar samen met collega Van den Bossche gelanceerd heb. Het betrof een open oproep tot het indienen van experimentele projecten waarin de samenwerking tussen de sociale huisvesting en de welzijnssector centraal staat. Het moet de bedoeling zijn daarbij op zoek te gaan naar innovatieve projecten die niet of moeilijk kunnen worden gerealiseerd binnen de huidige regelgeving. Ik kan natuurlijk niet vooruitlopen op de selectie van de projecten – en er zijn er nogal wat ingediend –, maar het is de bedoeling om uit die innovatieve projecten te leren wat er eventueel in de regelgeving moet worden aangepast als we in een evaluatie tot de conclusie komen dat het te ondersteunen dynamieken zijn.

Projecten die in een context van samenwerking tussen woon- en welzijnsactoren experimenteren met vormen van woonbegeleiding en/of aangepaste basiszorg, zijn heel

belangrijk. Ik denk dat we er ons allemaal heel goed van bewust zijn dat hier met veel creativiteit moet worden omgegaan. Het gaat over projecten die geen vrijblijvend of occasioneel karakter hebben, maar tastbare effecten kunnen opleveren en zo de basis kunnen vormen voor een eventuele structurele aanpassing van de regelgeving. Het kan betrekking hebben op alle regelgeving, in het bijzonder die in de sector van de huisvesting en het welzijn.

Het is hoe dan ook mijn overtuiging dat we, om de vergrijzing adequaat aan te pakken en de sociale dimensie van het recht op aangepast wonen ook op oudere leeftijd te vrijwaren, op zoek moeten naar een verdergaande samenwerking met de huisvestingspartners te velde. Daarom heb ik samen met mijn collega-minister ook verkennende gesprekken gevoerd met betrekking tot de mogelijke realisatie van aanleunwoningen en/of assistentiewoningen voor ouderen door sociale huisvestingsmaatschappijen, net omdat aangepast en sociaal wonen een middel kan zijn om de zorgondersteuning, later in combinatie met assistieve technologie, over meerdere ouderen te kunnen spreiden.

Initiatieven zoals Abbeyfield- en thuishuizen voor ouderen hebben volgens ons nu al voldoende wettelijke ruimte om gerealiseerd te kunnen worden. Op korte termijn rijst er niet onmiddellijk een logistiek probleem, maar de experimenten zullen ons daarover veel leren.

Ik vind het heel interessante projecten en een heel interessante filosofie. De samenwerking op het terrein tussen meerdere partners vanuit diverse hoek kan ik alleen maar toejuichen. Volgens de VIPA-reglementering is het niet zo evident om initiatieven te nemen met een particulier patrimonium, al dan niet in combinatie met een sociale huisvestingsmaatschappij. Ik ben ervan overtuigd dat we voor de combinatie woon en zorg nog heel wat creativiteit aan de dag zullen moeten leggen. Het zal ook zijn consequenties hebben voor de ruimtelijke ordening. Ik ben absoluut bereid om na te gaan hoe we uit een aantal experimenten lering kunnen trekken.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik dank u voor uw antwoord en voor uw positieve ingesteldheid tegenover dergelijke initiatieven.

Ouderen zullen meer en meer zelf kiezen met wie ze hun oude dag willen doorbrengen en zullen niet afwachten tot ze ergens in een anoniem rusthuis terechtkunnen. We moeten die evolutie zeker steunen. Waar het schoentje nog altijd knelt, is dat je altijd moet terugvallen op een erkende huisvestingsmaatschappij of een erkend woonzorgcentrum of een partner uit het Woonzorgdecreet. Noch de sociale huisvestingsmaatschappijen, noch de traditionele woonzorgcentra hebben de praktijk om huizen in een wijk op te kopen en in te richten. Dat is nu net eigen aan die Abbeyfieldhuizen. Men woont in een bepaalde wijk waar men ook samen oud wil worden in een bepaald groot huis. Als we moeten wachten op de erkende partners uit het Woonzorgdecreet, dan zal er niets van komen omdat ze die ingesteldheid niet hebben.

Ik hoor nu bijvoorbeeld dat het OCMW in Antwerpen in het kader van het Woonzorgdecreet grote plannen maakt voor grote campussen, waar een woonzorgcentrum gehalveerd wordt en waar dan aanleunwoningen en allerlei ouderenvoorzieningen bij komen. Dat is toch niet de bedoeling? Eigenlijk zouden die dingen toch in de wijk moeten worden ingebouwd? We gaan toch geen grote campussen maken waar oudere mensen samenwonen, weliswaar in een vorm van wonen die zij kennen? Dit blijft jezelf als oudere inpassen in een kader dat geschapen is door de rationaliteit van een huisvestingsmaatschappij of een woonzorgcentrum. Dan valt dit ertussenuit, en dat vind ik spijtig.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik kan dat voor een groot stuk volgen. We moeten ook eens lering trekken en kijken hoe zich dat ontwikkelt. We moeten ook het gesprek voeren met de collega

van Ruimtelijke Ordening, want er zullen meer zaken aan de orde zijn dan enkel de vraag wie initiatief kan nemen. We moeten dat met sympathie en met een positief vooroordeel bekijken en proberen eruit te leren.

Mevrouw Mieke Vogels: Het zou goed zijn mocht er in Vlaanderen al een eerste voorbeeld gerealiseerd kunnen worden, zoals in Brussel en Wallonië.

De heer Tom Dehaene: Er zijn al voorbeelden: kleinschalig genormaliseerd wonen past daarin, bijvoorbeeld in Essen, voor personen met dementie. Er zijn al voorbeelden waar men een huis in een wijk in die zin inricht. Maar ze zijn schaars, dat is waar.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Interpellatie van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiële en administratieve tekortkomingen van het IKG-systeem voor zelfstandige kinderopvanginitiatieven - 74 (2010-2011)

De voorzitter: Collega's, over deze interpellatie is geen advies uitgebracht door de voorzitter van deze commissie, om de eenvoudige reden dat die niet gevraagd is omdat het eerst een actuele interpellatie was. Ik heb dat gesignaleerd aan het Bureau.

Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, minister, collega's, de hele commotie over het al dan niet stopzetten van het IKG-systeem (inkomensgerelateerde) voor nieuwe opvangplaatsen is nog maar een paar maanden achter de rug, of er duiken al nieuwe onrustwekkende signalen op vanuit de kinderopvangsector over de manier waarop het IKG-systeem in de praktijk werkt.

De voorbije weken hebben enkele zelfstandige uitbaters van kinderopvanginitiatieven mij, en wellicht nog andere collega's, gecontacteerd met een aantal knelpunten en problemen die zij ervaren met het IKG-systeem waartoe ze zijn toegetreden. Ik overloop de voornaamste problemen die worden gesignaleerd.

Het probleem van de te lage voorschotten, die betaald worden per kwartaal, leidt tot betalingsproblemen voor de voorzieningen tegen het einde van het kwartaal. Volgens artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2009 houdende regeling van inkomensgerelateerde opvang bij zelfstandige opvangvoorzieningen betaalt Kind en Gezin per kwartaal een voorschot uit op de vergoeding. Dat bedraagt minstens 90 procent van de geraamde totale vergoeding. Nu blijkt dat dat voorschot voor sommige voorzieningen eerder tussen de 60 en de 70 procent ligt, wat hen uiteraard in financiële problemen brengt tegen het einde van het kwartaal. Er zijn nu eenmaal een aantal vaste kosten die op maandelijkse basis moeten worden betaald en die niet kunnen worden gespreid over het hele kwartaal. Het gaat zelfs zo ver dat de uitbaters van kinderopvanginitiatieven leningen moeten aangaan om een aantal uitgaven te kunnen financieren.

De voorschotten worden bovendien niet altijd in het begin van de eerste maand van het kwartaal gestort, wat de initiatiefnemer er opnieuw toe verplicht uiterst creatief om te springen met de financiële middelen. Er is zelfs een opvanginitiatief waar Kind en Gezin gewoonweg vergeten was de voorschotten te storten. Een dergelijke aanpak gaat totaal in tegen de bepalingen in het voornoemde besluit.

In dat besluit staat spijtig genoeg geen tijdstip vermeld waarop die betaling zou moet geschieden. Normaliter wordt in een overeenkomst gezegd op de hoeveelste dag van de maand er wordt gestort. Hier staat 'in de loop van de eerste maand van het kwartaal'. Strikt genomen kan men dus stellen dat Kind en Gezin hier geen schuld treft, maar het getuigt

natuurlijk van weinig inschattingsvermogen van waar een voorziening allemaal rekening mee moet houden als dergelijke betalingen te lang op zich laten wachten.

Er is ook vaak onduidelijkheid over de manier waarop Kind en Gezin de berekening van de voorschotten maakt. De sector vraagt meer transparantie. De berekeningswijze staat wel weergegeven in het besluit, maar ik weet niet of u het al eens geprobeerd hebt, collega's, maar het is niet zo simpel. Voor veel initiatiefnemers blijft het een kluwen van cijfers waar ze vaak niet aan uit kunnen. U moet ook weten dat zij voor hun intrede in het IKG-systeem hun financiën op een heel andere manier beheerden.

Verder is er het feit van de veel te lage vergoeding die wordt toegekend voor het financieel compenseren van afwezigheden van kindjes wegens ziekte. Daarover vermeldt het besluit dat het zelfstandige kinderdagverblijf van Kind en Gezin 5 procent van de vaste vergoeding krijgt als forfaitaire compensatie voor eventuele ziektedagen van het op te vangen kind. Dat wordt door de initiatiefnemers als ontoereikend ervaren, opnieuw met financiële implicaties tot gevolg.

Enkele initiatiefnemers melden mij dat het toekennen van kindcodes door Kind en Gezin aan de ouders ook niet altijd even vlot verloopt en dat er soms heel wat tijd overheen gaat. Sommige mails maken gewag van een aanvraag in oktober of november, en die mensen hebben nu blijkbaar nog altijd geen kindcode. Ook het doorgeven van de registratie van kindjes aan de hand van de aanwezigheidsfiches verzeilt dikwijls in een administratieve chaos bij Kind en Gezin.

Ik ga ervan uit dat de initiatiefnemers die me hierover hebben gecontacteerd, niet alleen zijn. Via de belangenorganisatie UNICO verneem ik dat veel meer voorzieningen problemen ervaren. Een en ander blijkt ook uit de evaluatie die er is geweest en uit het evaluatieverslag dat trouwens werd besproken op het raadgevend comité van Kind en Gezin in september 2010. De minister heeft daar naar aanleiding van de actuele vragen in de plenaire vergadering van september gewag van gemaakt.

Het getuigt van weinig verantwoordelijkheidszin van Kind en Gezin ten aanzien van de opvangvoorzieningen, terwijl zij toch enorme inspanningen leveren om het hoofd boven water te houden en een antwoord geven op de grote nood aan kinderopvang in onze maatschappij.

Ook de ouders ondervinden de gevolgen van de problemen waarmee deze opvangvoorzieningen te maken krijgen. In het ergste geval sluit de opvangvoorziening de deuren en kunnen de ouders op zoek gaan naar een nieuwe kinderopvang.

Wat de frustraties in de sector nog doet toenemen, is de dikwijls gebrekkige manier waarop Kind en Gezin omgaat met meldingen van problemen en klachten. De administratieve opvolging loopt niet goed. E-mails van kinderopvanginitiatiefnemers met belangrijke en/of dringende vragen worden te laat of soms niet beantwoord. Soms volgt er zelfs niet eens een ontvangstmelding. Mensen die telefonisch contact proberen te leggen met Kind en Gezin, raken niet bij de bevoegde personen of worden afgescheept. Men lijkt zich bij Kind en Gezin onvoldoende bewust te zijn van de ernst van de zaak en de belangrijke financiële implicaties die kunnen ontstaan voor de opvangvoorziening als er niet tijdig wordt ingegrepen.

Bij de voorbereiding van mijn interpellatie was ik nog even aan het googelen. Ik kwam toevallig terecht bij een persoon die naar aanleiding van de actie 'Neem eens op' aan Peeters & Pichal het volgende signaleerde: "Even mijn ervaring met Kind en Gezin. Om je kindje naar de opvang te sturen, heb je een kindcode nodig voor de facturatie. Deze kan je aanvragen via de website. Daar moet je dan een formulier downloaden. Dat formulier krijgen we niet gedownload. Nochtans hadden we datzelfde probleem reeds gemeld bij ons vorig kindjes, nu ongeveer twee jaar terug. Resultaat: ik moet bellen naar de 'Kind en Gezin'-lijn. Daar krijg je na lang wachten iemand aan de lijn die je zegt dat er niemand is die je kan helpen. Men zal ons terugbellen, maar men kan niet zeggen wanneer. We hebben een aantal

gegevens nodig over ons inkomen die we uiteraard niet altijd bij hebben, dus gegarandeerd dat we teruggebeld worden als we in de winkel staan, als we al worden teruggebeld. Ondertussen moet mijn kindje morgen wel naar de opvang, zonder kindcode waardoor de opvang ook meer administratie zal hebben. Had de website direct goed gewerkt, veel minder werk voor ieder.”

De heisa over de eventuele stopzetting van het IKG-systeem heeft de voorbije maanden geleid tot onzekerheid in de sector over de stabiliteit van het financieel en regelgevend kader waarbinnen ze werken. Deze tekortkomingen binnen het IKG-systeem dreigen nu misschien wel de finale druppel te worden.

Men verwacht van onze kinderopvang terecht de allerbeste zorg en opvang. Er zijn massa's kwaliteitsregels en aanbevelingen die ze naleven, maar blijkbaar gaat dit maar in één richting. Kind en Gezin permitteert het zich om de spelregels niet correct na te leven en ze naar eigen goeddunken toe te passen.

Het IKG-systeem kwam er onder impuls van CD&V en sp.a. Het is nu aan deze beide partijen in deze regering om het systeem dat toen is opgezet om de zelfstandige sector betaalbare opvang te laten aanbieden, overeind te houden. Minister, ofwel blijft u achter dit systeem staan en houdt u zich aan de correcte uitvoering van de regelgeving die vervat zit in de besluiten, ofwel laat u het systeem in het honderd lopen, wetende dat de zelfstandige sector dan onderuit zal gaan en duizend plaatsen in de kinderopvang dreigen te verdwijnen.

Minister, op welke manier komt Kind en Gezin tegemoet aan de problemen die worden gesignaleerd vanuit de zelfstandige sector? Die problemen zijn niet nieuw. Een aantal problemen die ik heb aangekaart, staan heel duidelijk in het evaluatieverslag.

Waarom worden de afspraken niet op een correcte manier nagekomen, zoals de tijdige betaling van voldoende hoge voorschotten? Kan er meer transparantie worden gegeven over de berekening van deze voorschotten? Bent u bereid om te voorzien in een betere vergoeding voor ziektedagen, rekening houdend met de economische en financiële leefbaarheid van de zelfstandige opvangvoorzieningen?

Werkt het systeem van de kindcodes goed? Kan het niet administratief worden vereenvoudigd? Idem voor het doorgeven van de aanwezigheidsfiches.

Hoeveel klachten of vragen zijn de voorbije maanden en weken binnengekomen bij Kind en Gezin over de werking van het IKG-systeem?

Wat wilt u doen aan de gebrekkige administratieve opvolging of behandeling van klachten of vragen van opvanginitiatieven bij Kind en Gezin? Of kan het personeel de werkdruk daar niet meer aan? Wordt een tijdige, correcte en klantvriendelijke informatie en communicatie gegarandeerd ten aanzien van initiatiefnemers die contact opnemen met Kind en Gezin? Zo ja, hoe?

Hoe zult u in afwachting van de komst van het nieuwe kaderdecreet omgaan met de dreigende sluiting van de vele zelfstandige kinderopvangvoorzieningen en dus het mogelijke verlies van duizenden plaatsen, gelet op de vele problemen en uitdagingen waarmee deze sector de voorbije jaren en maanden steeds meer geconfronteerd wordt?

Bent u bereid om in afwachting van het nieuwe kaderdecreet bijkomende ondersteuningsmaatregelen te nemen voor de zelfstandige opvangsector?

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Het is niet de eerste en wellicht ook niet de laatste keer dat we over dit IKG-systeem in de private kinderdagverblijven praten. Wat dit dossier betreft, minister, heb ik met u te doen. U zit met een erfenis van de vorige regering, waar CD&V natuurlijk bij was, maar Open Vld en sp.a ook. Dat dossier is veel te snel doorgevoerd. Het stond in de sterren geschreven dat dit nooit goed kon aflopen. Mevrouw Van der Borgh haalt terecht een

aantal organisatorische problemen aan. Ook mij worden die gesignaleerd. Het zijn soms hallucinante verhalen. Het zou echter te gemakkelijk zijn om hier Kind en Gezin met de vinger te wijzen omdat deze instelling op zeer korte termijn dit hele nieuwe systeem heeft moeten toepassen, implementeren en in het veld zetten, zonder dat daar veel extra personeel voor is bijgekomen, zoals mevrouw Van der Borgh al heeft gezegd.

Ook financieel was het een aangekondigd verhaal dat het op de klippen zou lopen. Naast het stopzetten van de subsidies voor zonnepanelen, omdat die te duur werden, en men op voorhand niet goed had berekend hoeveel dat zou kosten, naast de renovatiepremies...
(Opmerking van de heer John Crombez)

De renovatiepremie is herzien, omdat het veel te duur was. We zien nu hetzelfde verhaal terugkomen bij de kinderopvang, en dat getuigt niet van goed bestuur. Als je voor de zonnepanelen op je dak subsidies hebt gekregen, dan is dat geregeld. Maar als je ziet dat er onvoldoende middelen zijn, dan is het mogelijk dat terwijl je aan het werken bent, het systeem financieel niet haalbaar is. De kranten berichten regelmatig over zelfstandige kinderdagverblijven die de deuren moeten sluiten. Op een moment dat er steeds meer kinderopvang nodig is, is dat absoluut geen optie.

Minister, mijn vraag en tegelijkertijd ook voorstel is: waarom richt u geen taskforce op voor het IKG-systeem? We weten dat er een evaluatie is geweest, maar ik denk dat die evaluatie niet volstaat. Ik denk dat een taskforce moet worden opgericht die tussen nu en het nieuwe decreet Kinderopvang alle problemen die er op het terrein zijn, heel concreet aanpakt en oplost, niet via de algemene website, niet via de algemene lijn, maar via een speciaal telefoonnummer voor de IKG-systemen. Dat kan ervoor zorgen dat we de komende periode geen bijkomende plaatsen in de kinderopvang in Vlaanderen verliezen als gevolg van faillissementen van IKG-gebonden kinderdagverblijven omwille van organisatorische redenen of omwille van het feit dat het financieel niet langer haalbaar is.

Minister, bent u bereid om een taskforce op te richten voor de IKG-gebonden kinderdagverblijven zodat nu in de definitieve regeling kan worden vermeden dat er nog initiatieven failliet gaan?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, minister, ik wil me aansluiten bij de uiteenzetting van mevrouw Vogels. Ik was ook van plan de opmerking te formuleren dat het systeem tijdens de vorige legislatuur wat ondoordacht en vlug vlug goedgekeurd en geïmplementeerd is. Vanuit de oppositie hebben wij daar toen voor gewaarschuwd, nietwaar mevrouw Vogels? We werden toen weggelachen. Ik heb daar op zich geen probleem mee, maar vandaag worden we geconfronteerd met de werkelijkheid die aantoont dat een en ander inderdaad ondoordacht is gerealiseerd in de praktijk en onvoldoende was voorbereid.

Er is ook gewaarschuwd dat er onvoldoende financiële middelen ter beschikking stonden voor het IKG-systeem voor zelfstandige kinderopvanginitiatieven. Ook dat werd toen weggewuifd. Vandaag worden we om de haverklap geconfronteerd met discussies over dit systeem, vooral op het financiële vlak. Nog niet zo lang geleden is daarover een debat gevoerd in de plenaire vergadering.

Minister, u moet de verantwoordelijkheid nemen. Het systeem bestaat vandaag, daar kunnen we niet omheen. Het is heel belangrijk binnen die sector dat er rust komt om te vermijden dat we om de haverklap discussies hebben. Het is heel belangrijk te zorgen dat ook dit systeem goed kan werken en vooral behouden kan blijven. We moeten vermijden dat er initiatieven omwille van financiële redenen moeten sluiten en er zo plaatsen in de kinderopvang verloren gaan, want de plaatsen zijn schaars en er zijn nog altijd wachtlijsten. Minister, ik wil u vragen om hier de nodige aandacht aan te besteden in afwachting van uw kaderdecreet.

Een tweede bedenking betreft een opmerking die mevrouw Van der Borgh t heeft gegeven in verband met de klacht van een luisteraar in het radioprogramma Peeters & Pichal naar aanleiding van de volledig terechte actie 'Neem 's op'. Toen ik de aanklacht specifiek naar Kind en Gezin hoorde, had ik toch een aantal bedenkingen. Ik vind dat dat niet kan. Kind en Gezin moet ervoor zorgen dat de mensen niet uren aan de lijn moeten hangen, maar dat ze correcte informatie kunnen krijgen. Zeker vandaag moet dat heel eenvoudig zijn om te realiseren via de website. Ik ben helemaal geen technicus, ik weet heel weinig af van informatica, computers enzovoort, ik ben misschien nog te veel van de oude generatie. Maar als ik zie wat vandaag allemaal via e-mail en internet mogelijk is, denk ik dat u mag vragen aan Kind en Gezin om dat op een degelijke manier te verzorgen en dat die klachten zich niet meer herhalen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik stel me de vraag of u dit systeem wel wilt. We zitten met een tweesporenbeleid: de gesubsidieerde kinderopvang en de zelfstandige kinderopvang. Het IKG-systeem was er om de zelfstandige kinderopvang meer slagkracht te geven en een groter marktaandeel te doen krijgen. Ik zou graag van u weten of u ook werkelijk van plan bent de zelfstandige kinderopvang meer kansen te geven. Ik hoop dat de problemen die hier aan bod komen, niet het gevolg zijn van het feit dat u toch eerder de gesubsidieerde kinderopvang wilt stimuleren en niet de zelfstandige. Welke richting wilt u inslaan bij uw overleg, en wat zijn uw initiatieven bij het nieuwe decreet dat u in de plenaire vergadering hebt aangekondigd?

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: We hebben de laatste weken en maanden al heel wat discussies gehad, onder andere ook over het systeem. Een aantal beweringen hier worden door collega's alsm aar herhaald, ik vraag mij af of dit nuttig is.

De verenigde oppositie heeft altijd beweerd dat de invoering van zo'n systeem organisatorische moeilijkheden met zich zou meebrengen. Er zijn inderdaad problemen opgedoken, maar ik ben het totaal niet eens met de bewering dat we dit systeem niet hadden mogen invoeren, of niet zo snel. Het is goed dat het werd ingevoerd en het is ook een groot succes. In onze vorige discussie bleek dat al op 11.000 plaatsen gebruikgemaakt werd van IKG. Bij mijn weten heeft meer dan 80 procent van de zelfstandige opvanginitiatieven aangegeven bijzonder geïnteresseerd te zijn in te stappen.

Het is dus goed dat het nieuwe systeem er is en dat het bijkomende plaatsen heeft gecreëerd. Het is niet nuttig om steeds de vergelijking te maken tussen de beide systemen, dat het ene gewild zou zijn en het andere niet. Het is niet nuttig deze discussie te voeren. Het is een uitdaging voldoende plaatsen aan te bieden.

Nog geen jaar geleden werd door de oppositie gezegd en geschreven dat er veel te veel geld was voor uitgetrokken, dat het geen succes zou worden, dat er geen interesse was en dat het systeem niet goed was. Dit werd ook door sommige leden van deze commissie gezegd. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Vogels)*

Een jaar later hebben we vastgesteld dat het systeem wel degelijk zijn nut heeft bewezen. Er stappen namelijk heel wat zelfstandigen in het systeem.

Ik deel de bezorgdheid over de praktische moeilijkheden waarover enkele opvanginitiatieven ons contacteren. De laatste weken heeft het systeem het bijzonder moeilijk gekregen inzake perceptie en communicatie. Sommige mensen die zouden overwegen om in het systeem in te stappen, zullen nog meer twijfelen dan vroeger. Dat is mijn grootste bezorgdheid. Ik ga er namelijk van uit dat we dit systeem nodig zullen blijven hebben om voor voldoende aanbod te zorgen. Er is bij aanvang van het systeem 4 procent van de middelen uitgetrokken voor de organisatie van het systeem, omdat men wist dat het niet eenvoudig zou zijn.

Parlementsleden krijgen vragen waar geen duidelijk antwoord op komt. Ik ben het met mevrouw Vogels eens dat we dan niet zomaar naar Kind en Gezin moeten verwijzen. Op welke manier kunnen we een degelijk antwoord vinden op de dossiers, al zijn het er maar tien? Er dreigen blijkbaar een aantal te moeten sluiten, omwille van vragen en problemen op korte termijn die het voor hen onmogelijk maken verder te gaan. Wat is de beste manier om de praktische problemen op te lossen, om ervoor te zorgen dat ze effectief geholpen worden als ze aan de alarmbel trekken? Ik ben blij dat we deze discussie houden, want zolang er problemen zijn, moet de discussie worden gehouden.

Ik heb navraag gedaan bij opvanginitiatieven die ook IKG hebben en waar ik niets van hoorde. Er zijn er een aantal waar het blijkbaar wel goed draait, die ook goed worden geholpen als zij met problemen worden geconfronteerd. Het is dus geen algemene malaise van het systeem. Het is wel zo dat er een aantal problemen zijn die blijkbaar, om een of andere reden, niet opgelost raken. Wat kunnen we daar doen, zeker met de middelen die er zijn voor de organisatie, om problemen en vragen wel degelijk te beantwoorden?

De heer Tom Dehaene: Ik ga bewust even in herhaling vallen.

De discussie is niet nieuw. Ik vind het niet erg om die nog eens te voeren, maar ik zou wel graag een eerlijke discussie willen voeren. We hebben allemaal die mail gekregen, mevrouw Van der Borgh.

Het is belangrijk dat we de signalen waarnemen en er de nodige stappen voor zetten. Het is inderdaad een relatief systeem, dat werd opgezet om meer betaalbare plaatsen te creëren. Er zijn uiteraard veel bijkomende nieuwe plaatsen gecreëerd, maar er zijn vooral bijna 12.000 meer betaalbare plaatsen bij gekomen. Dat is een goede zaak.

Het is inderdaad allemaal snel gegaan en we zitten ook met wat kinderziektes. Maar feit is wel dat we erin geslaagd zijn het systeem snel in te voeren en dat we de beoogde effecten ook behaald hebben, zoals zeer veel intekenende initiatiefnemers en betaalbare plaatsen, waar men betaalt afhankelijk van het inkomen.

Ik begrijp de kritiek van de oppositie dat we te snel zouden werken, niet goed. Soms verwijt men dat we te snel werken; in andere dossiers, zoals PAB, zouden we dan weer veel te traag zijn. *(Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borgh)*

Het project PAB is bedoeld om de effecten die een dergelijke invoering kan hebben, goed in te schatten. De discussie dat we te laat zijn begonnen met dat experiment, hebben we ook al meermaals gevoerd. Vanuit de oppositie is het gemakkelijk, denk ik dan. *(Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borgh, mevrouw Marijke Dillen en mevrouw Mieke Vogels)*

Mevrouw Vogels, u was ook minister gedurende een zekere periode in de voorbije tien jaar. Dus dan staat u nu eigenlijk voor de spiegel.

In de conceptnota van het kaderdecreet staat een belangrijke bepaling over de ondersteuning van de initiatiefnemers en de financiering van het hele concept. In die nota staat heel duidelijk, mijnheer Sabbe, dat we naar een gelijke basisfinanciering gaan. Uiteraard is dit op termijn en zal er een overgangperiode zijn, maar het uitgangspunt is zeer duidelijk.

Het is een goede zaak dat er een evaluatie van het IKG-systeem gebeurd is. Een aantal belangrijke zaken werden aangehaald. Zo is de prijs van 25 euro voor sommigen en zeker voor sommige regio's te laag. In de provincie Vlaams-Brabant en de regio rond Brussel is dat een probleem.

Verder kwam uit die evaluatie naar voren dat het wat de administratie betreft, een zwaar, log systeem is. En dus ben ik gevoelig voor de oproep om te zoeken naar vereenvoudiging in afwachting van het nieuwe decreet, want het nieuwe decreet zal het kader helemaal herschikken. In afwachting daarvan moeten we, waar mogelijk, bijsturen, goed wetende dat er budgettaire consequenties kunnen zijn waarvoor uiteraard middelen moeten worden vrijgemaakt.

Ik ben het helemaal eens met de heer Crombez dat we in de overgangperiode naar het nieuwe kaderdecreet allemaal de flikkerlichten, waar alle instrumenten voor beschikbaar zijn, goed in de gaten moeten houden zodat er geen plaatsen verloren gaan door het nieuwe systeem. Er zijn intussen bijna 12.000 IKG-gebonden plaatsen. Blijkbaar zijn er toch vele initiatiefnemers die met dit systeem kunnen werken.

Ik vind het belangrijk dat we duidelijke afspraken maken en dat we die, waar mogelijk, ook verankeren en dat we vooral de betalingen op tijd doen. Als overheid zijn we daartoe verplicht. Ook daar kunnen we misschien het systeem verfijnen en duidelijk communiceren aan alle actoren zodat er geen misverstanden meer zijn.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, het IKG-systeem voor zelfstandige opvangvoorzieningen is een systeem waarbij opvangvoorzieningen een compensatie ontvangen van de overheid opdat de ouders een inkomensgerelateerde ouderbijdrage kunnen betalen. Het is in die zin geen rechtstreekse subsidie aan voorzieningen. Het systeem is erg complex omdat elke opvangvoorziening andere compensaties ontvangt op basis van het type gezin dat er van de opvang geniet. Per voorziening worden dus telkens andere berekeningen gemaakt op basis van de kinderen die er opgevangen worden en de bezetting van het moment.

Daarnaast werden in het systeem extra aspecten ingebouwd om tegemoet te komen aan de vragen met betrekking tot de leefbaarheid van de voorzieningen. Het gaat onder andere over de extra vergoeding bij afwezigheid van zieke kinderen, een toelage voor extra lange opvangdagen, een mogelijkheid tot zelf factureren of niet enzovoort.

Het IKG-systeem vraagt bijgevolg, zowel van Kind en Gezin als van de voorzieningen, een bijkomende administratieve inspanning. Dit werd en wordt steeds duidelijk gecommuniceerd aan de opvangsector.

Gezien de administratieve complexiteit van het systeem en het feit dat het nog geen twee jaar bestaat, ben ik er steeds van uitgegaan dat een systeem aan evaluatie onderhevig moet zijn en dat op basis van deze evaluatie bijstellingen noodzakelijk kunnen zijn. Ik ben me hier uiteraard zeer goed van bewust.

De evaluatie van het IKG-systeem in 2010 heeft reeds enkele verbeterpunten aangeduid. Deze verbeterpunten werden integraal opgenomen in het traject dat deel uitmaakt van het nieuwe kaderdecreet Kinderopvang dat in 2012 in werking moet treden. Dat betekent ook dat we momenteel in een overgangstraject zitten waarin we bepaalde kinderziektes in het IKG-systeem nog niet onmiddellijk kunnen remediëren zonder het werk in het kader van het nieuwe Kinderopvangdecreet te doorkruisen, aangezien dit ook een probleem met zich mee kan brengen met betrekking tot een tijdige en goede communicatie naar de opvangsector over wijzigingen die zich zullen voordoen. Daarenboven zijn we verplicht te werken binnen de beschikbare budgetten en het kader dat hiervoor werd uitgewerkt.

Dit betekent uiteraard niet dat er niets meer kan of zal gebeuren voor 2012 en de inwerkingtreding van het nieuwe decreet Kinderopvang. Een aantal technische aanpassingen of aanpassingen die passen binnen het decreet Kinderopvang, kunnen mogelijkerwijze reeds in 2011 doorgevoerd worden. Ik kan u al vertellen dat er op basis van de evaluatie nu een uitvoerige brochure op het net beschikbaar is waarin alle problematieken en knelpunten voor de sector worden beschreven. Er is ook een wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering in voorbereiding waarbij bijvoorbeeld de 5 procent vergoeding voor afwezige kinderen wordt geëvalueerd. We onderzoeken wat mogelijk is. Door de evaluatie zullen een aantal dingen, vroeger dan de implementatie van het nieuwe decreet, worden aangepakt.

Mevrouw Vogels, ik heb uiteraard aan Kind en Gezin gevraagd om met zorg de gesignaliseerde problemen te inventariseren zodat we snel een oplossing kunnen bieden. Ik neem aan dat niemand twijfelt aan het feit – hoewel, ik heb dat hier wel gehoord – dat Kind en

Gezin dat ook doet. Ik geef een voorbeeld. Het is u toch wel bekend dat het kabinet en Kind en Gezin er bij de federale overheid op hebben aangedrongen om oplossingen te zoeken voor bijvoorbeeld de problematiek die ontstaan was door het nieuwe paritaire comité. Dat is trouwens ook gelukt.

Het is juist dat je, aan de hand van de evaluatie, een aantal aanpassingen moet doen. Een aantal van die aanpassingen kunnen we in 2011 doen. Kind en Gezin zal daarvoor ook de nodige initiatieven kunnen nemen en heeft er trouwens al een aantal genomen. Een aantal andere dingen die moeten worden aangepast, zullen maar kunnen gebeuren in het kader van het nieuwe decreet.

U moet mij niet zeggen dat dat wat voorligt, administratief complex is en bij momenten zelfs te complex is. We moeten naar een eenvoudiger systeem gaan, ook op het vlak van ICT-toepassingen. Iedereen verstaat ook dat als je dit grondig wil aanpakken, je dat moet doen in het kader van het globale decreet Kinderopvang en dat het niet zinvol is om nu op korte termijn een aantal dingen fundamenteel in het systeem aan te passen.

De Vlaamse overheid heeft geen enkele intentie om opvangplaatsen in de zelfstandige sector verloren te laten gaan als we dat kunnen vermijden. Ik verwijs naar de inspanningen die we gedaan hebben, ook ten opzichte van onze federale collega's, om de problematiek van het paritair comité en de consequenties daarvan op een zo goed mogelijke manier te helpen opvangen.

Ik kan helaas ook niet meegaan in het soort perceptie dat als er iets misgaat in de zelfstandige kinderopvang, onmiddellijk gesuggereerd moet worden dat het de schuld van Kind en Gezin of van de politiek is. Als er op dit moment initiatieven zijn die stoppen, dan liggen er vaak diverse redenen aan de grondslag. Ik vind het een beetje onrechtvaardig om het bestaan van een aantal terechte problematieken van administratieve aard telkens aan te grijpen om Kind en Gezin of de regelgeving te culpabiliseren. Er zijn initiatieven die stoppen, en vaak is dat het gevolg van overnames of van problemen met het attest van toezicht. En er zijn inderdaad initiatieven die stoppen omdat er een probleem van financiële leefbaarheid is.

Collega's, we hebben het er hier al diverse keren over gehad. Ik kan niet anders dan blijven herhalen dat die financiële leefbaarheid van de sector uiteraard een van de grote argumenten is om tot een kaderdecreet Kinderopvang te komen. We moeten nagaan hoe we een aantal verwachtingen en doelstellingen voor kwaliteit kunnen formuleren en hoe we kunnen werken aan een financiering die adequaat is en aan de initiatiefnemers toelaat om de doelstellingen van kwaliteit en toegankelijkheid te bereiken.

Het kan ons alleen maar aanzetten om de teksten van het decreet zo snel mogelijk in het circuit te brengen en ervoor te zorgen dat er een globaal kader voor de kinderopvang in het algemeen komt.

Er worden een aantal klachten geciteerd en een aantal verhalen verteld. De vraag die bij Peeters & Pichal aan de orde was, moet je objectiveren. Wat is er gezegd? Wat is de realiteit? Het is juist, zegt de leidend ambtenaar, dat er op een moment heel veel vragen waren omtrent de kindcode. Daarop heeft Kind en Gezin de bestaffing versterkt. Zoals u het citeerde, lijkt het alsof die vraag helemaal niet klopt, of in ieder geval verwijst naar een situatie die niet beantwoordt aan de aard van de vragen die op dat moment bij Kind en Gezin gesteld zouden kunnen worden.

Zulke zaken moet je objectiveren. Daar dring ik erg op aan. Als er administratieve knelpunten of problemen zijn, is objectiveren het eerste dat je moet doen. Wat is er juist gebeurd? Wat is de juiste vraag? Ik vind het bijzonder jammer dat aan de hand van een situatie als het ware een extrapolatie moet gebeuren en de indruk moet ontstaan dat het hele systeem onder druk staat. Ik deel de mening van de heer Crombez dat we op den duur een zichzelf vervullende profetie in het leven roepen: er is een probleem in een concrete situatie, en zonder dat we dat

kunnen objectiveren en tot zijn juiste proportie herleiden, koppelt men daar een heel verhaal aan van perceptie van het hele systeem.

Het is uiteraard niet zo dat men bij Kind en Gezin de zaken moeilijk probeert te maken. Integendeel, men is in alle omstandigheden bereid om naar oplossingen te zoeken en om te kijken wat men kan leren. Er is een gemeenschappelijk besef dat het systeem een aantal kinderziektes heeft en dat het een veel beter kader moet krijgen, vandaar ook de verwijzing naar het kaderdecreet.

Mevrouw Van der Borgh, u vroeg naar het aantal klachten. In 2010 heeft de klachtendienst 54 klachten ontvangen met betrekking tot het IKG-systeem. Het merendeel van die klachten werd door ouders ingediend; slechts 1 klacht werd door een voorziening ingediend. Ter vergelijking: de klachtendienst heeft in 2010 2000 dossiers behandeld, waarvan 1900 echte klachtendossiers. Van die klachtdossiers zijn zo'n 1600 klachten met betrekking tot de sectoren waarin Kind en Gezin actief is. Ruim 1300 waren ontvankelijk en kregen derhalve een klachtbehandeling. Iets meer dan 900 gingen over voorzieningen in de kinderopvang, circa 240 klachten betroffen de werking van Kind en Gezin over de verschillende sectoren, en 54 hadden betrekking op het IKG-systeem.

U suggereert dat Kind en Gezin niet behoorlijk zou werken op het vlak van de toepassing van het systeem. Dat is niet correct. De regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap wordt correct toegepast. Ik geef enkele verduidelijkingen. De voorschotten worden telkens berekend op basis van de volledige saldoafrekening, en telkens voor 90 procent. Het voorschot kan niet berekend worden op het theoretische maximum. Dat is heel belangrijk. Het is dus niet de bedoeling dat er een voorschot is van 90 procent op het totale aantal mogelijk op te vangen kinderen. Er wordt een voorschot betaald van 90 procent op de geraamde tegemoetkoming. Dat heeft dus betrekking op de reële prestaties.

Bij de opstart van een voorziening wordt voorzichtig omgesprongen met de hoogte van het voorschot, want dan is de bezetting meestal niet hoog. Die gaat geleidelijk omhoog. De voorschotten volgen dan de groei van de bezetting. Enkel in het derde kwartaal is het voorschot berekend op 75 procent, vanwege de lagere bezetting in de vakantie. Daarnaast kan een voorziening steeds een hoger voorschot aanvragen, indien op basis van de prestaties kan worden aangetoond dat dat verantwoord is.

Om een correcte voorschotberekening te doen, is het noodzakelijk dat de voorziening zelf tijdig de registraties van de opvangprestaties van de voorbije maand doorgeeft. Dat laat soms maanden op zich wachten. Bij gebrek aan het doorzenden van prestaties moet Kind en Gezin voorzichtig zijn met het storten van voorschotten. Het niet tijdig overmaken van registraties kan immers wijzen op stopzetting van de voorziening, stopzetting van IKG, of het kan te maken hebben met slecht beheer. In een aantal gevallen is het al moeilijk gebleken om de te veel betaalde voorschotten te recupereren.

Sinds de start van IKG zijn over het algemeen alle voorschotten tijdig betaald, namelijk bij het begin van een kwartaal. Individueel wordt wel nagegaan of een voorziening registraties op een voorgaande maand reeds heeft bezorgd. Wat de vergoeding betreft voor ziektedagen, past Kind en Gezin op een correcte wijze de huidige bepaling in de regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap toe. Die regel is duidelijk: een voorziening krijgt boven op de vergoeding voor de opvangprestaties een forfaitaire vergoeding van 5 procent voor ziektedagen van de kinderen. Er is een evaluatie geweest. Er wordt nu een aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering voorbereid, waarin die problematiek ook wordt meegenomen.

De moeilijkheden waarmee zelfstandige voorzieningen te maken hebben, zijn niet of niet alleen het gevolg van het IKG-systeem. Het is een systeem dat in de eerste plaats de ouders moet toelaten een ouderbijdrage te betalen volgens hun inkomen. De voorzieningen stappen daar vrijwillig in. Velen hebben dat gedaan, velen zijn daar ook tevreden over. Heel wat voorzieningen werken ook sinds jaren als zelfstandige voorziening en slagen erin financieel

en economisch leefbaar te zijn. Voor veel voorzieningen zelf blijkt het IKG-systeem ook een goed systeem. Ze bereiken meer ouders. Ze krijgen ook subsidie voor de prestaties waarvoor de ouders niet betalen of de betaling uitstellen.

Daarmee wil ik zeker niet zeggen dat de sector of een individuele zelfstandige voorziening geen moeilijkheden zou kennen, niet veel inspanningen zou moeten doen of in de kinderopvang een gemakkelijke opdracht heeft. We kennen de problemen van de sector. Ze vragen ook een grondige aanpak.

Het is een feit dat een zelfstandige voorziening een evenwicht moet vinden tussen de prijs voor een opvangprestatie – in het IKG-systeem of daarbuiten – en de leefbaarheid. Nu reeds in afwachting van het decreet Kinderopvang en de uitvoeringsbesluiten sleutelen aan bestaande systemen, zou dubbel werk zijn, is niet haalbaar, en zou het werk van het decreet kunnen vertragen. Mijn overtuiging is dat we eerst die blauwdruk moeten hebben om te weten hoe je daarmee kunt omgaan. Vervolgens gaan we kijken of we daaromtrent initiatieven kunnen nemen die in lijn liggen met wat in het decreet zal worden ontwikkeld.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U probeert te objectiveren. Dat is ook mijn betrachting. Ik deel ook de bekommernis van de heer Crombez. Mijnheer Dehaene, traag of snel is in mijn aanvoelen wel iets anders dan degelijk, af en volledig.

Minister, het is echt niet mijn bedoeling om de ene of de andere in een slecht daglicht te plaatsen. Het is enkel mijn betrachting om zo veel mogelijk kwaliteitsvolle plaatsen in de kinderopvang te behouden.

U schudt het hoofd als ik zeg dat het niet mijn bedoeling is om iemand in een slecht daglicht te plaatsen, maar ik kan alleen maar melding maken van een aantal zaken. Ik weet dat u weinig geloof hecht aan wat ik zeg, maar ik heb die mail van het afdelingshoofd meegebracht. En als dat de teneur is waarmee mensen met zo'n verantwoordelijkheid omgaan met voorzieningen, dan houd ik mijn hart vast. Iemand mailt Kind en Gezin in verband met een problematiek. En dan antwoordt men als volgt: "Dag. U schreef: ...". En dan neemt men de hele mail van de betrokkene over. Daaronder volgt dan: "Mijn antwoord", gevolgd door twee zinnen. Is dat de stijl waarmee men omgaat met voorzieningen, met mensen die met problemen zitten?

Ik zal nog een voorbeeld geven van waar mensen allemaal mee geconfronteerd worden, want u hecht er blijkbaar weinig geloof aan. Iemand schrijft: "Op 4 januari trachtten wij onze dossierbeheerder bij Kind en Gezin te bereiken. Niemand nam de telefoon op." Dat is ergens nog begrijpelijk, het was 4 januari. "Dus verstuurden we een mail. 48 uur later ontvingen we nog geen antwoord, zelfs geen ontvangstmelding of een afwezigheidsmelding. Hierop belden we. We kregen als antwoord: 'Persoon is deze week afwezig.' De collega beantwoordde onze vraag, aanvankelijk vriendelijk gesteld, wanneer het voorschot voor het eerste kwartaal van 2011 verwacht mocht worden. Deze persoon was niet helemaal op de hoogte van ons dossier, maar kon ons toch melden dat de overschrijving ingepland stond voor 12 januari, bijna 2 weken na de start van het kwartaal." Daarover gaat het allemaal. "En de laconieke reactie van de medewerker van Kind en Gezin op mijn vraag waarom deze overschrijving zo laat zou gebeuren en wat men zou ondernemen om die toch nog deze week te laten gebeuren, was tekenend: 'Mevrouw, ik behandel slechts de administratie en de opvolging. Zullen we het hier maar bij laten?', waarop de verbinding werd verbroken."

Dit is niet de manier waarop men omgaat met mensen die vragen en problemen hebben.

Een andere voorziening die op 1 oktober in het IKG-systeem stapt, wordt geconfronteerd met het feit dat er op 1 november nog 32 kindcodes te weinig waren. Op die manier is het voor de voorziening niet haalbaar om de aanwezigheidsadministratie met Kind en Gezin in orde te

maken. Elke maand moeten er dan ook regularisaties gebeuren. Vanuit de voorziening werd getracht om contact op te nemen met Kind en Gezin om de ouders te ondersteunen. Telefoneren en wijzen op de hoogdringendheid leek niet te helpen. Een antwoord kwam er pas na 2 weken, op 22 december 2010. Tot op vandaag heeft de voorziening niet alle kindcodes. Ouders wachten nog op een code of op een telefoontje van Kind en Gezin. Een antwoord als: “Mevrouw, er zijn nog honderden wachtenden voor u.” is een administratie onwaardig.

Er moet werk worden gemaakt van de manier waarop wordt omgegaan met mensen die problemen of klachten hebben.

Minister, u minimaliseert een aantal problemen die ik wens aan te kaarten. Dat is uw volste recht.

De evaluatie die heeft plaatsgevonden, is gebeurd op basis van een provinciale bijeenkomst georganiseerd met een aantal zelfstandige opvangvoorzieningen. Niet alle zelfstandige opvangvoorzieningen die in het IKG-systeem werken, zijn daarover bevraagd. Minister, zou het niet beter zijn om alle voorzieningen die vandaag in het IKG-systeem zitten, een vragenlijst te bezorgen die ze kunnen invullen? Pas op die manier zullen de zaken objectief beoordeeld kunnen worden. Nu gebeurt dat op basis van wat u en ik aankaarten.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Crombez, u komt altijd met dezelfde argumenten terug. Sommige daarvan zijn overbodig. Ik kan dan ook niet anders dan zeggen dat een derde van die plaatsen bestaande plaatsen waren die nu gefinancierd worden. Dat zijn dus geen nieuwe plaatsen.

Verder is er een ongelijke verdeling over het grondgebied.

Tot slot wil 80 procent van de zelfstandige kinderdagverblijven instappen op voorwaarde dat de prijs die ze krijgen, hoog genoeg is.

Het is een beetje de omgekeerde wereld als u zegt dat de voorzieningen niet meer geïnteresseerd zouden zijn omdat de oppositie de indruk geeft dat alles slecht is. Die voorzieningen stappen nu niet in omdat er geen geld meer is en het systeem voorlopig is stopgezet. Dat is de realiteit.

Minister, het zou goed zijn indien er een aparte taskforce zou komen tussen nu en het moment waarop het nieuwe decreet er zal zijn, om alle problemen die er met het IKG-systeem zijn, aan te pakken en een volledig zicht te krijgen op alle informatie uit alle voorzieningen in de verschillende regio's van Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik wil even inpikken op wat mevrouw Vogels heeft gezegd. Ik neem aan dat er zoiets bestaat als een interne audit binnen de afdeling van de mensen die moeten nagaan hoe de processen lopen en of die volledig worden uitgevoerd volgens de bestaande richtlijnen. Het lijkt me een goed idee een evaluatie te houden naar aanleiding van uw voorstel tot nieuw decreet zodat de problemen die naar voren komen, kunnen worden geobjectiveerd en verdeeld volgens orde van belangrijkheid. Als er dan een nieuwe besluitvorming komt, kunnen die zaken daarin opgevangen worden. Dat moet mogelijk zijn binnen de diensten van de administratie.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Ik ben niet geneigd mee te gaan in de idee van een taskforce. Ik heb immers de indruk dat het niet gaat over een groot aantal dossiers. Er moet wel iets zijn om die rode knipperlichten te kunnen signaleren. Net als mevrouw Van der Borghet zou ik kunnen citeren uit wat een aantal mensen is overkomen. In tegenstelling tot haar denk ik echter niet

dat er iemand is die slechte wil betoont. Maar blijkbaar lukt het niet om uit de bestaande regels en formaliteiten te treden om een aantal vragen te beantwoorden.

Mensen sturen antwoorden van Kind en Gezin die ze per mail ontvangen naar ons door. In sommige gevallen is er sprake van slechte communicatie, soms ook van de voorziening zelf. Binnen de bestaande structuren en met de bestaande mensen moet het mogelijk zijn om een dossier nog eens grondig te bekijken als iets echt vastloopt. Het hangt soms van details af.

Een frappant dossier is het dossier waarin iemand een aanvraag doet voor het IKG-systeem. Die persoon doet investeringen en krijgt de boodschap nog even te wachten met de aanvraag. Nadat de middelen op waren, kreeg hij de boodschap dat hij te laat was, dat de investeringen al vroeger waren gebeurd en dat hij met die investeringen al kinderopvang had georganiseerd. Ik begrijp waarom daar bij die persoon wrevel over bestond.

Eerder dan aan een taskforce, denk ik aan een praktisch antwoord voor die rode knipperlichten.

Mevrouw Vogels, er zijn inderdaad provinciale verschillen. Het succes van West-Vlaanderen mag niet beperkt worden. Het is wel zo dat er met een vaste prijs een verschil is in de vaste kosten van bepaalde instellingen. Alleen al voor huisvesting kan er een groot verschil bestaan. Ik pleit absoluut niet voor een variabelisering van de prijs. Maar het is wel een gegeven dat het per definitie economisch op sommige plaatsen veel moeilijker moet zijn in de ene structuur dan in de andere. In 2012 bestaat het systeem drie jaar. We moeten dan nagaan of de overheid economisch met de bestaande middelen kan ingrijpen. Het geeft evenveel kansen aan hetzelfde soort opvang wanneer men a rato van die vaste kosten die heel erg verschillen, kan ingrijpen. Misschien moeten we dat de volgende maanden nog eens grondig bekijken.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: We zijn het eens over een groot deel van de analyse, met name dat het systeem zijn verdiensten heeft maar dat het bijzonder complex is. Er zijn ongetwijfeld verbeteringen mogelijk. Voor de hele sector moet er een nieuw kader worden gecreëerd waarin we kwaliteit kunnen definiëren en financieringsmechanismen kunnen vastleggen op zo'n manier dat dit aan de hele sector een dynamiek kan geven. De vraag is wat we intussen kunnen doen om de problemen die zich voordoen en die soms acuut maar soms ook casuïstisch zijn, aan te pakken. De heer Sabbe had het over een audit. Het Rekenhof heeft het IKG-systeem echter al doorgelicht. Als men naar een algemene reorganisatie gaat, ook van de interne flows, dan is het beter na te gaan wat we kunnen doen en wat dienstig kan zijn op korte termijn en niets haaks staat op wat gaat komen. Dat lijkt me de logische gang van zaken.

Uiteraard is men in Kind en Gezin alert om te kijken wat men kan doen aan de signalen die men krijgt over knelpunten. De opdracht vanuit het kabinet is: wees alert en kijk of er signalen zijn waarop we kunnen of moeten inwerken op korte termijn. Weet dat we liever mikken op een fundamentele aanpak en een aanpak op lange termijn. Dan moeten we kijken welke zaken in de timing naar voren kunnen worden getrokken.

Men heeft een evaluatie gedaan waarbij men zeven initiatieven per provincie heeft bevestigd. Laat ons daar lering uit trekken, zowel ten aanzien van de interne organisatie van Kind en Gezin en het dossierbeheer. Dat zijn administratieve thema's en problematieken waarvan ik denk dat we die op een goede manier met de betrokkenen kunnen bespreken. Daar moet men intern in zijn organisatie nog lering uit trekken. Kijk ook op korte termijn wat nog aangepakt kan worden.

We gaan echter niet mee in een perceptie dat als er iets mis gaat in de zelfstandige kinderopvang, dat alleen maar komt omdat Kind en Gezin of de regelgeving verkeerd zijn. De zaak is veel complexer. Mevrouw Van der Borgh, u weet ook dat er nieuwe

brandbeveiligingsnormen zijn. Die zijn al jaren aangekondigd. Om de zes maanden wordt men eraan herinnerd. Voor hetzelfde geld staat morgen een artikel in de krant van iemand die de deuren moet sluiten omwille daarvan. Dan hebben we opnieuw een discussie. Dat zijn echter zaken die allang besproken en aangekondigd zijn, en niet door Kind en Gezin ontwikkeld. Die zaken zijn ook met de experts bekeken. Men herinnert nu regelmatig de mensen en vraagt om het te laten weten als ze niet in orde zijn zodat men nog kan kijken wat men kan doen. Ik pleit ervoor om deze problematieken en de problematieken van transitie ook te bekijken vanuit de horizon dat we naar een meer globale regeling zullen gaan.

Wat de globale regeling betreft, wil ik nog één punt in herinnering brengen. We hebben hier al verschillende keren gediscussieerd over de vraag of zo'n zelfstandige opvang niet ergens een soort aansluiting moet hebben met een backoffice. Er zijn verschillende collega's virulent tegen. Ik denk echter dat voor sommige competenties op het vlak van administratie enzovoort, we niet moeten verwachten dat elk opvanginitiatief dat op zijn eentje organiseert, zonder iemand die kan vorming geven en ondersteunen. Het is ook niet evident dat Kind en Gezin het sociaal secretariaat in backoffice speelt van 600 tot 700 initiatiefnemers. Zo gaat dat niet. Je moet organisatorische tussenstations hebben waar competenties aanwezig zijn, waar mensen zijn die weten wat de RSZ en fiscaliteit inhouden. Dat zijn allemaal dimensies van een onderneming in de kinderopvang waarvan je mag verwachten dat die op een of andere manier in de ondersteuning zitten van degenen die op het terrein het initiatief ontwikkelen.

Samengevat: ik ga akkoord met een aantal precieze maatregelen die we kunnen nemen, op basis van de evaluatie en geobjectiveerd, als uit de analyses blijkt dat iets inderdaad remediebaar is. We moeten kijken wat de fundamentele oplossingen zijn en kijken welke voorafname we eventueel kunnen doen zonder de fundamentele oplossing in gevaar te brengen. Dat zijn de grote conclusies die ik trek uit dit debat.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, een deel van de problematiek ging over de voorschottenregeling. U hebt gezegd hoe die berekend worden en op welke manier al dan niet met een voorschot al dan niet volledig wordt betaald. Er staat nergens vermeld wanneer het voorschot juist moet worden betaald. Misschien zou het voor de sector een stap voorwaarts zijn mocht men daaromtrent een duidelijke afspraak hebben. Men zou bijvoorbeeld kunnen zeggen dat de tweede of de derde dag van het eerste kwartaal dat bedrag op de rekening komt. Ik heb de lijst met vragen en antwoorden bij die op de website van Kind en Gezin staat, wat een goede leidraad kan zijn. Op de vraag wanneer het voorschot wordt betaald, staat als antwoord dat Kind en Gezin tracht om zo snel mogelijk binnen de eerste maand te betalen. Dan kan men zich altijd indekken, want er staat geen datum bij. 'Zo snel mogelijk' kan ook de 20e zijn in bepaalde omstandigheden. Dat maakt natuurlijk een groot verschil voor de voorzieningen.

Minister, er wordt ook verwezen naar de voorschotten van de vakantieperiode. De voorschotten van de vakantieperiode worden gegeven in een volgend kwartaal, wanneer de kosten oplopen. Dat maakt het voor de voorzieningen niet gemakkelijk. Dergelijke vragen leven. Ik vind dat we daar snel een antwoord op moeten kunnen bieden.

Minister, bent u bereid om duidelijkheid te scheppen en afspraken te maken om een vaste datum af te spreken voor de voorschotregeling?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: De mail die u hebt gekregen en mede de aanleiding was tot uw interpellatie, geeft wat de betrokkene betreft de vaststellingen die men gedaan heeft over het uitbetalen van het voorschot. Iedereen heeft die mail gekregen.

Daarin staat volgens degene die de klacht heeft geuit, volgende gegevens. Het voorschot van het vierde kwartaal is betaald op 5 oktober, van het eerste kwartaal 2010 op 4 januari, van het tweede kwartaal 2010 een deel op 1 april en een tweede deel op 24 april, van het derde kwartaal op 5 juli, van het vierde kwartaal op 4 oktober. Je kunt niet zeggen dat dat niet in het begin van het kwartaal is. De cijfers tonen aan dat de inspanning wordt gedaan.

Men moet opletten om zich vast te pinnen op een bepaalde dag omdat men voor de betaling van de voorschotten ook afhankelijk is van de registratiegegevens van de voorzieningen. Als zij niet op tijd de gegevens aanleveren over hoeveel prestaties ze het vorige kwartaal hebben geleverd, kan men nog niet betalen. Als men zich bijvoorbeeld vastpint op de vijfde dag van de eerste maand van het kwartaal, maar men heeft op dat moment de gegevens nog niet, kan men weer niet verder. Daarom staat in de regelgeving 'de eerste maand'. De cijfers bewijzen dat maximaal de eerste dagen van de eerste maand effectief wordt uitbetaald, maar men is ook afhankelijk van de registraties van de voorzieningen zelf. Dat moeten we onderkennen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door mevrouw Dillen en door mevrouw Van der Borght werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over trajectbegeleiding en vraagverduidelijking in het kader van Perspectief 2020 - 892 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, in het plan Perspectief 2020 wordt zwaar ingezet op het voortraject om de zorggarantie effectief mogelijk te maken. Ook in het uitbreidingsbeleid vinden we daar de weerslag van terug. Er wordt in afgerond 4 miljoen euro voorzien voor heel Vlaanderen. Dat is uiteraard een gunstige ontwikkeling omdat de persoon met een handicap zo de mogelijkheid wordt geboden om gericht en op maat keuzes te maken en naar oplossingen te zoeken. De werkwijze die wordt gehanteerd, is procesondersteunend. Men maakt daarbij het onderscheid tussen vraagverduidelijking, waarbij men het heeft over kortdurende ondersteuning, en trajectbegeleiding, waarbij men het heeft over meer langdurige ondersteuning in functie van een kwaliteitsvol traject op diverse levensdomeinen.

Gezien het belang dat deze procesbegeleiding heeft in het geheel van Perspectief 2020 en ook gezien het financiële belang dat eraan wordt gehecht, lijkt het me belangrijk om na te denken over hoe we dit praktisch kunnen organiseren. In 2008 verwierpen de zorgvormen 'begeleid wonen' en 'thuisbegeleiding' bijna het alleenrecht om middelen voor de trajectbegeleiding te besteden. Dit beleid wordt voortgezet in de eerste golf van uitbreidingsmiddelen in 2011.

Uit de contacten die ik heb, blijkt dat verschillende organisaties dit een gemiste kans vinden. Ze pleiten voor een subsidiëring van trajectbegeleiding die vertrekt van kwalitatieve uitgangspunten, eerder dan vanuit een zorgvorm. Trajectbegeleiding is een vorm van procesbegeleiding en niet zozeer een zorgvorm. Bovendien leidt de huidige aanpak tot een sterke versnippering van de middelen over een veelheid van diensten.

Een van de belangrijkste voorwaarden voor een succesvolle vraagverduidelijking en trajectbegeleiding is de net-'onafhankelijke' positie van de vraagverduidelijker en trajectbegeleider. Als procesbegeleider – en niet zozeer als actor – kan je immers ten volle de kaart van de cliënt trekken en hoef je geen rekening te houden met op zich terechte en te verdedigen organisatiebelangen.

Als procesbegeleider kan je alle betrokkenen, niet alleen de cliënt maar ook de omgeving, de ouders, ten volle aanspreken op hun verantwoordelijkheid en hen motiveren, enthousiasmeren, ondersteunen om actie te ondernemen, in plaats van als begeleider zelf stappen te zetten of begeleiding te geven. En dat biedt veel meer garantie op een duurzame en emancipatorische ondersteuning van de cliënt, met reguliere zorg waar mogelijk en gespecialiseerde zorg waar nodig. Dat is het uitgangspunt van het Perspectiefplan 2020.

De onafhankelijke dienst Trajectbegeleiding OpMaat is een van de weinige diensten die vandaag reeds zo'n onafhankelijke praktijk heeft kunnen uitbouwen, ondanks een gebrek aan middelen. Zij stellen vast dat van hun 400 zorgvragers uiteindelijk de helft ervan hun ondersteuning in een reguliere omgeving heeft gevonden.

Verschillende studies over trajectbegeleiding maken duidelijk dat er nog een aantal andere voorwaarden zijn om tot een goede praktijk te komen: een 'lage drempel' en vlotte toegankelijkheid, het bieden van kwalitatieve vraagverheldering, gericht op de levenskwaliteit nu en later. Dat is uiteraard niet hetzelfde als thuisbegeleiding. Een andere voorwaarde is uitgaan van de capaciteiten van de persoon met een handicap en niet van zijn beperkingen.

Minister, hoe valt de doelstelling in Perspectief 2020 om een voortraject uit te bouwen en hierdoor in eerste instantie de reguliere zorg aan te spreken, te rijmen met de toekenning van de eerste middelen voor trajectbegeleiding aan diensten thuisbegeleiding en begeleid wonen?

Zult u hiermee niet verkrijgen dat vooral doorverwezen wordt naar de eigen VAPH-gesubsidieerde ondersteuning? Veel van de diensten begeleid wonen werken binnen een kader waar ook veel andere ondersteuningsvormen worden gegeven, die erkend zijn door het VAPH.

Hoe kan men vermijden dat de versnippering van middelen leidt tot het ontbreken van voldoende competenties? Wordt het zo niet een kopie van wat er al is, namelijk woonbegeleiding, thuisbegeleiding? Wordt het dan met andere woorden geen eigen zorgvorm, naast al de andere?

Welke initiatieven zult u nemen, minister, om financieel-administratieve drempels weg te werken zodat creatieve en cliëntgerichte samenwerking tussen diensten thuisbegeleiding en begeleid wonen gemakkelijker wordt? Kan men daar middelen poolen? Waarom werken we niet met beheersovereenkomsten die resultaatverbintenissen omvatten?

Welke criteria zult u hanteren bij de toekenning van middelen in een tweede uitbreidingsgolf? Hoe zult u daarbij de nodige garanties inbouwen voor een meer efficiënte inzet van de middelen en de neutraliteit van de procesbegeleiding, los van de reguliere zorg en los van de gespecialiseerde zorg? Ook gebruikersorganisaties en multidisciplinaire teams (MDT's) zijn relevante partners op het vlak van vraagverduidelijking en trajectbegeleiding.

Zult u ten slotte initiatieven nemen om de kwaliteit van vraagverduidelijking en trajectbegeleiding te bewaken? Op welke manier zullen resultaatsindicatoren als cliëntentevredenheid en de combinatie van reguliere en gespecialiseerde zorg daarin worden meegenomen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik vind uw vragen zeer pertinent.

Eerst en vooral heb ik binnen het uitbreidingsbeleid een sterk signaal willen geven dat het mij inderdaad menens is met zorgvernieuwing. Door alle partners wordt een degelijk uitgebouwd voortraject gezien als een noodzakelijke voorwaarde om te komen tot meer zorg op maat, waarbij een meer geïnformeerde gebruiker bewuste keuzes kan maken en meer grip krijgt op het eigen leven. Ik heb dan ook een aanzienlijk bedrag, 4 miljoen euro, voorbehouden voor de uitbouw ervan.

Voor het jaar 2011 wil ik enerzijds toch een deel van deze middelen snel benut zien, zodat deze functie op het terrein verder kan ontwikkelen, maar anderzijds besef ik ook dat er op dit moment nog werk is om in samenspraak met de sector te komen tot een goed gestructureerde organisatie van trajectbegeleiding. Daarom werd een deel van de middelen nu reeds toegekend aan diensten voor begeleid wonen en thuisbegeleiding, omdat die reeds in het verleden reglementair deze opdracht toegewezen kregen. Enerzijds omvat de basistaak van deze diensten onmiskenbaar reeds belangrijke aspecten van trajectbegeleiding; anderzijds dienen zij dit intern toch duidelijk te onderscheiden.

Hiermee is niet gezegd dat dit het model voor de toekomst dient te blijven, en dat deze middelen daar onherroepelijk verankerd zijn. Aan de diensten werd uitdrukkelijk meegedeeld dat zij deze middelen niet kunnen omzetten naar begeleid wonen, respectievelijk thuisbegeleiding. Naar september toe moet uitgemaakt zijn hoe we trajectbegeleiding in de toekomst zien en zal de tweede schijf van middelen op die basis wellicht kunnen worden aangewend.

Ik besef dat er een zeker risico is in de te snelle doorverwijzing naar de eigen VAPH-gesubsidieerde ondersteuning. Zoals reeds gesteld, moet dit voor mij ook niet het organisatiemodel voor de toekomst blijven.

Anderzijds zijn er ook een aanzienlijk aantal diensten die geen rechtstreekse banden hebben met andere VAPH-zorgvoorzieningen. De diensten begeleid wonen en thuisbegeleiding hebben trouwens in het kader van hun basisopdracht al langer leren samenwerken met allerlei reguliere diensten: OCMW, algemeen welzijnswerk, arbeidstrajectbegeleiding, ... Dit geldt ook voor die diensten die aanleunen bij een grotere voorziening.

Diensten voor thuisbegeleiding en begeleid wonen zijn reeds gewoon om met allerlei reguliere diensten en partners samen te werken. Er is dus zeker een basiscompetentie aanwezig. Die kan uiteraard, wat onafhankelijke trajectbegeleiding betreft, op zich nog worden versterkt door het samenbundelen van middelen. In een nieuwe structuur moet dat een van de doelstellingen zijn.

Ik zie de toekenning van deze middelen aan diensten thuisbegeleiding en begeleid wonen op korte termijn vooral als een overgangsfase naar een nieuwe organisatiestructuur. In sommige regio's zijn initiatiefnemers trouwens uit eigen beweging reeds bezig met hun middelen trajectbegeleiding samen te leggen. Eerder dan met al de diensten apart beheersovereenkomsten rond samenwerking af te sluiten, wil ik in de loop van 2011 werk maken van een structurele verankering van het voortraject.

Voor de sector personen met een handicap zal binnenkort een veranderingsmanager worden aangesteld, die onder meer als opdracht zal hebben om dit voortraject verder uit te bouwen, in overleg en samenspraak met alle partners.

Welke weg er ook gekozen wordt: ik kan enkel akkoord gaan met een structuur die middelen samenbrengt, veeleer dan dat ze nog verder versnipperd worden. Ook arbeidsrechtelijk is het aangewezen teams die samen moeten functioneren en centraal aangestuurd worden, onder eenzelfde rechtspersoon te laten werken, eerder dan via samenwerkingsverbanden. In hoeverre het nog nuttig en nodig is om dan nog met beheersovereenkomsten te gaan werken, zal mee afhangen van de aard van deze nieuwe structuren.

Aangezien het de taak is van de veranderingsmanager om de concretisering samen met de sector uit te werken, zijn de toekenningscriteria voor de tweede uitbreidingsgolf uiteraard nog niet gekend. Zoals ik al gesteld heb, zal ik alleszins aansturen op het niet verder versnipperen van de middelen; er dient eerder gestreefd te worden naar synthese en centralisatie. MDT's en gebruikersorganisaties zijn inderdaad relevante en zelfs noodzakelijke partners in dit verhaal, maar dat betekent niet dat deze functie door ieder MDT en iedere vereniging apart kan worden opgenomen. Dat zou pas een totale versnippering van middelen kunnen betekenen. De veranderingsmanager zal hierin dus een evenwicht moeten zoeken. Mochten de

voorwaarden niet aanwezig zijn om in september deze tweede uitbreidingsfase van de trajectbegeleiding door te voeren, dan zullen deze middelen ingezet worden voor bijkomende uitbreidingen in de sector persoon met een handicap (PmH).

De contouren van trajectbegeleiding staan nog niet op punt. Het staat buiten kijf dat er hoe dan ook kwaliteitseisen zullen worden opgelegd, net zoals aan alle door het VAPH erkende organisaties. Aangezien vraagverduidelijking georganiseerd zal worden binnen het domein Welzijn, zal het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen van kracht zijn. Binnen dit decreet is het evalueren van klantentevredenheid een belangrijk element. Dit zal dus ook gelden voor trajectbegeleiding. Daarnaast zullen specifieke kwaliteitsindicatoren moeten worden ontwikkeld. Daarvoor dienen echter eerst de nieuwe structuren vorm te krijgen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, dank voor uw antwoord. Ik denk dat uw tweesporenbeleid of het beleid in twee fasen dat u in 2011 voert, overeenkomt met wat we gevraagd hebben. We hebben gevraagd om de schaarse middelen die we hebben, zodanig in te zetten dat we in 2011 zo veel mogelijk en zo efficiënt mogelijk resultaat kunnen zien. Ik denk dus dat het te verdedigen is om een deel uit te geven en na te gaan wat we in de tweede helft van het jaar reëel kunnen besteden. Lukt het niet in dit project, dan is er het engagement om het volledig aan uitbreiding te besteden. Er wordt ook aangekondigd dat we nog even op deze weg doorgaan en dat de afrit een meer gestructureerd en meer vastgelegd kader zal zijn, wat iedereen zal toejuichen.

De achilleshiel blijft effectief de procedure met betrekking tot de aanwerving van de veranderingsmanager. Zij die in de selectie zitten, moeten toch heel wat stress beginnen te krijgen, want enerzijds tikt de klok voor een aantal initiatieven en anderzijds wordt er telkens opnieuw naar verwezen. Het verwachtingspatroon begint toch wel serieus groot te worden en ik hoop dat de persoon ermee om zal kunnen. Ik wou ook nog vragen naar de timing. De vacature is opengesteld, maar wanneer mogen we de veranderingsmanager effectief verwachten?

U hebt in uw antwoord ook de bekommernis geuit om de versnippering van competenties tegen te gaan. Ik denk dat het hier om een emancipatorisch proces gaat en dat moet ook worden bewaakt.

‘Uit het oog, uit het hart’, zegt men. Andersom betekent dat: wat het meest dichtbij is, ziet men meestal ook het liefst. Er is altijd het risico dat men de eigen diensten daarom niet gaat voortrekken, maar toch als voor de hand liggend gaat beschouwen. Ook dat is een van de achilleshielen in Perspectief 2020. We zullen mensen zoveel mogelijk naar reguliere zorg moeten leiden om net de gespecialiseerde zorg te kunnen garanderen voor diegenen die het echt nodig hebben. Bij het kader dat u zult uitzetten, moet dat mee als principe worden opgenomen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega’s, ik ben het er grotendeels mee eens. Ik verwacht dat we in de eerste helft van februari de resultaten van de selectieproef ter beschikking zullen hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de financiering en erkenning van de centra voor ambulante revalidatie - 897 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, voorzitter, naar aanleiding van het dossier Leerzorg heb ik in de vorige legislatuur contacten gehad met de centra voor ambulante revalidatie en met de verschillende diensten voor logopedie om na te gaan hoe we tot een betere afstemming kunnen komen. Nog niet zo heel lang geleden is ook het besluit van de Vlaamse Regering aangepast voor wat de samenwerking tussen onderwijs en revalidatie betreft. Daarom stel ik vanuit mijn interesse voor de ontwikkeling van kinderen deze vraag in deze commissie.

Het Vlaams Welzijnsverbond heeft zopas een publicatie uitgegeven waarin ze heel duidelijk stelden dat ze vragende partij zijn om niet alleen door Vlaanderen erkend, maar ook gefinancierd te worden. Ze zien een volledige overheveling wel zitten. Ze kaarten dat vooral aan vanuit een logica van werken die aanwezig is binnen verschillende andere organisaties: binnen de gehandicaptensector, binnen de CLB's, binnen het onderwijs, binnen de mpi's (medisch-pedagogisch instituten), binnen de geestelijke gezondheidszorg (ggz). Ze hebben te maken met die verschillende diensten die wel erkend en gefinancierd worden door Vlaanderen. Ze vinden dat deze diensten een beter kader hebben om in te werken en om tegemoet te komen aan de problemen die zich vandaag stellen.

Op het moment dat ik hun werking en financiering onder de loep nam, ben ik ook tot de vaststelling gekomen dat ze inderdaad binnen een veel strakker federaal kader moeten werken dan de organisaties die wij vanuit Vlaanderen erkennen en financieren. Ik ben ervan overtuigd dat ze op dat vlak een punt hebben: Vlaanderen biedt de organisaties een beter kader om tegemoet te komen aan de problemen in de ontwikkeling van kinderen.

Het is vanuit die hoek dat ze dat aankaarten. Als ik goed luister naar wat men vertelt in de Commissie Jeugdzorg over het kader dat wij creëren voor jonge mensen en voor begeleiding en de mogelijkheden die wij bieden, dan stel ik vast dat we binnen Welzijn en ook binnen Onderwijs een te strak kader bieden om op jonge leeftijd bepaalde therapieën te volgen, wat maakt dat we op latere leeftijd meer moeten investeren omdat we te weinig investeren op jonge leeftijd. Ik merk dat ook binnen Onderwijs. We zijn zeer strak in de uren dat kinderen in de kleuterschool en in de lagere school afwezig mogen blijven om bepaalde therapieën te volgen, terwijl het vaak beter is om op jonge leeftijd veel therapie te volgen zodat er een snelle revalidatie mogelijk is.

Ik zie dus wel een aantal knelpunten. Het is goed om daar ernstig over na te denken. Vanuit Onderwijs werken we aan een dossier Leerzorg en een dossier Leerlingbegeleiding. In die twee dossiers zijn er zeker en vast ook raakvlakken met de centra voor ambulante revalidatie.

Minister, hoe staat u zelf tegenover de vraag die de sector stelt? Hun vraag is heel duidelijk: is een overheveling mogelijk? Het kader van de federale overheid legt hun een aantal beperkingen op. Bent u bereid om met de sector in dialoog te gaan en de problemen federaal aan te kaarten zodat ze eventueel een ander kader krijgen waardoor ze beter kunnen samenwerken met de Vlaamse instellingen en beter kunnen tegemoetkomen aan de noden op het vlak van de ontwikkeling van kinderen en jongeren?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, de aansturing van de centra voor ambulante revalidatie wordt inderdaad bemoeilijkt doordat de bevoegdheden over deze centra gesplitst zijn over het federale en het Vlaamse niveau. Erkennings- en uitbreidingsbeleid zijn niet goed op elkaar afgestemd, en de twee middenstromen lopen volledig naast elkaar. Het Vlaams

Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) staat in voor de erkenning, maar het leeuwendeel van de middelen komt van het RIZIV.

Indien de bevoegdheid over deze centra zou worden overgeheveld, zou dit alleszins kunnen leiden tot een meer coherent beleid ten aanzien van deze initiatiefnemers. Ook wat lastenverlaging betreft, zouden stappen vooruit kunnen worden gezet. Nu hebben deze centra aanzienlijke administratieve verplichtingen tegenover twee overheden.

Wat de aard en de opdracht van deze centra betreft, dient dan wel geëvalueerd of deze centra inderdaad verder door het VAPH moeten worden aangestuurd, dan wel eerder door het Agentschap Zorg en Gezondheid. Het is een feit dat veel van deze centra ook revalidatieverrichtingen doen voor kinderen en volwassenen met een handicap, maar zeker ten aanzien van kinderen hebben zij ook een remediërende functie, die vooral van preventieve aard is: door tijdige begeleiding kan de beperking of een grotere impact van de beperking voorkomen worden.

De toegang tot deze centra is niet onderworpen aan de inschrijvingsprocedures van het VAPH. Het gaat vooral om een medisch-therapeutische invalshoek, zij het inderdaad voor een groot deel ten aanzien van personen met een handicap.

Gelet op het streven naar inclusie, moet inderdaad overwogen worden om deze centra in de toekomst onder de supervisie te brengen van het Agentschap Zorg en Gezondheid, waardoor er een nauwere aansluiting tot stand zou kunnen worden gebracht met de medische sector. In het kader van de gesprekken over de staats hervorming en in de nota-Vande Lanotte is hierover een verwijzing opgenomen. We moeten wel duidelijk zijn: het betekent dat dan ook de middelen mee moeten worden overgeheveld, anders kunnen we de problematiek van het nemen van opportuniteiten door homogenisering niet helemaal exploiteren. Het is nog wat vroeg om te weten in welke richting het evolueert.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik ben tevreden dat u de problematiek erkent en dat u er zelf voor kiest om tot een betere coherentie te komen. Ik begrijp ten volle uw bekommernis met betrekking tot het financiële luik. Het is goed dat we dat vanuit Vlaanderen duidelijk blijven maken.

We kunnen deze vraag en dit dossier ook meenemen in het debat dat we nog zullen voeren over leerlingenbegeleiding. Wij zijn altijd vragende partij geweest om dat niet te beperkt te bekijken, enkel en alleen met betrekking tot de centra voor leerlingenbegeleiding en scholen, maar om openheid te creëren en te bekijken hoe leerlingen gevat zijn binnen de welzijnssector. Het is niet altijd verstandig om binnen sectoren te denken, het gaat om kinderen. Hier gaat het bijvoorbeeld over revalidatie. Als dat kind in het buitengewoon onderwijs zit, stellen we vast dat er geen enkel probleem is en dat de revalidatie binnen de school kan gebeuren. Als het kind in het gewone onderwijs school loopt, moet het naar een ambulante centrum om de revalidatie te kunnen genieten, met een zekere kostprijs daaraan verbonden.

In een tijdperk waarin wij werk maken van inclusief onderwijs is het zeer moeilijk om te begrijpen dat we die twee pistes blijven ontwikkelen. Het is goed om dit knelpunt mee te nemen in het kader van het dossier leerzorg en in het kader van het dossier leerlingenbegeleiding, en te bekijken hoe we daar op termijn het best een oplossing voor bieden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het proefproject inzake het persoonsgebonden budget - 906 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Voorzitter, minister, collega's, eind 2007 werd ons voorstel van resolutie betreffende het experiment persoonsgebonden budget (PGB) goedgekeurd. Daarin werd aan de toenmalige Vlaamse Regering gevraagd om een experiment op te zetten rond het PGB en dat experiment na een tweetal jaar te evalueren met het oog op de opmaak van de uitvoeringsbesluiten, maar ook om flankerend wetenschappelijk onderzoek te verrichten met het oog op de veralgemeenbaarheid van het experiment.

Het experiment startte in het najaar van 2008 met het voortraject. In april 2009 zijn de eerste PGB-budgethouders aan de slag gegaan. Pas sedert 31 december 2010 is het experiment afgelopen. De resultaten van het experiment worden, volgens de beleidsbrief, verwacht in februari 2011.

Het einde van het experiment betekent echter niet dat de budgethouders hun ondersteuning moeten stopzetten en naar het reguliere ondersteuningsaanbod verwezen worden. In de lijn van Perspectief 2020 mogen zij nog één jaar, tot 31 december 2011, hun PGB-ondersteuning voortzetten en gebruik maken van de combinatiemogelijkheden die tijdens het experiment toegestaan werden. Dat laatste werd onlangs, op 17 december 2010, vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering

Minister, verwacht u dat de resultaten van de monitoring over het effectieve gebruik van het PGB, alsook de resultaten van het flankerend wetenschappelijke onderzoek zullen worden opgeleverd in februari 2011? Wetende dat het eindrapport heel wat beleidsaanbevelingen zal bevatten, op welke manier zult u een vervolgotraject opzetten om die beleidsaanbevelingen van het eindrapport om te zetten in concrete beleidsmaatregelen en ze te integreren in de processen van zorgvernieuwing, zoals bepaald in het regeerakkoord? De deelnemers aan het experiment kunnen nu nog tot 31 december 2011 hun ondersteuning financieren met hun PGB. Kunt u hun ook zekerheid bieden betreffende hun uitzicht op toekomstige ondersteuning, conform de definitieve regeling na 1 januari 2012?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw Jans, de onderzoekers zullen hun onderzoeksrapporten eind februari 2011 opleveren. Op het ogenblik dat de onderzoekers hun definitieve eindrapporten opleveren, zullen we het initiatief nemen om het maatschappelijke debat te voeren over de veralgemeenbaarheid en toepasbaarheid van het PGB inzake de ondersteuning van personen met een handicap.

Dat debat kan uiteraard niet los worden gezien van de evaluaties van andere ontwikkelingen die nu gaande zijn en eveneens passen in het Perspectiefplan 2020, zoals: de evaluatie van het project Diensten Inclusieve Ondersteuning (eindevaluatie in de loop van 2012), de evaluatie van het PAB-systeem (persoonlijkeassistentiebudget), die zal uitmonden in een visienota met betrekking tot de transitie van het PAB-systeem, wat een strategisch project is uit het Perspectiefplan 2020, en de integratie van de PAB-vragen in het zorgregiegebeuren, waarvoor de voorbereidingen dit jaar een aanvang nemen, met het oog op de volledige uitvoering vanaf begin 2012, passend in het strategische project met betrekking tot de evolutie naar een vraaggestuurde zorgregie. We zullen al die input en die evaluaties moeten evalueren in het debat en de concepten die we daarop enten.

De PGB-budgethouders die aan het hele experiment deelnemen, krijgen na afloop ervan zorggarantie. De concrete invulling van de zorggarantie zal worden uitgewerkt in de loop van

2011, rekening houdend met de ontwikkelingen binnen zorgvernieuwing en de bevindingen van het PGB-experiment.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Ik dank de minister voor zijn duidelijke antwoorden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het interlandelijke adoptiebeleid van Kind en Gezin - 912 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, minister, collega's, ik heb in deze commissie al verschillende keren kritiek geuit op het naar mijn mening te passieve adoptiebeleid van Kind en Gezin en de vele problemen die zich voordoen bij adopties. Denken we maar aan de lange wachttijden waarmee kandidaat-adoptieouders geconfronteerd worden en de manier waarop de maatschappelijke onderzoeken soms gebeuren door de mensen van de centra voor algemeen welzijnswerk (caw's). Ook heb ik hier al verschillende keren een pleidooi gehouden om voluit te gaan voor het onderzoeken en openen van nieuwe adoptiekanalen, wat naar mijn mening onvoldoende gebeurt en te traag vordert. U kent onze visie daarover intussen, minister.

In een wereld waarin zoveel miljoenen kinderen geconfronteerd worden met ellende, armoede, hongersnood en oorlog, en nood hebben aan een warme, liefdevolle omgeving waarin ze kunnen opgroeien, moeten we in het belang van die kinderen, alsook tegemoetkomend aan de wens van kandidaat-adoptieouders om een kindje te adopteren, ervoor durven te kiezen om adopties zo veel mogelijk te ondersteunen in plaats van ze te ontmoedigen of er negatief tegenover te staan. Naar mijn aanvoelen vervullen adoptiediensten de essentiële taak van het matchen van kindjes met hun adoptieouders.

Nu, één jaar na aanvang van de Staten-Generaal Adoptie en meer dan een half jaar na de afronding ervan, wachten we nog altijd op het nieuwe ontwerp van Adoptiedecreet van deze regering. Zelf heb ik namens mijn fractie enkele maanden geleden een voorstel van decreet ingediend. Er is toen afgesproken om met de bespreking en behandeling te wachten totdat het ontwerp van decreet van de minister zou worden ingediend in dit parlement en er een brede discussie in deze commissie zou kunnen worden aangevat. Ik zou dan ook graag wat meer willen vernemen over de timing van het te verwachten ontwerp van Adoptiedecreet.

Mijn vraagstelling vandaag heeft betrekking op twee actuele problemen. Eerst en vooral is er het feit dat vanuit de Vlaamse Centrale Autoriteit inzake Adoptie (VCA) vragenlijsten zijn gestuurd naar kandidaat-adoptieouders en adoptieouders aangaande de werking van deze adoptiedienst, specifiek voor wat betreft het adoptiekanaal met Kazachstan. Mijn aanvoelen hierin is niet al te positief. Ik heb een vermoeden dat we hier opnieuw een staaltje te zien krijgen van het de facto ontmoedigende adoptiebeleid, zeker als ik verneem dat men een aanvankelijke versie van die brieven en vragenlijsten heeft bijgestuurd, omdat ze misschien wat te kritisch waren opgemaakt. Veel kandidaat-adoptieouders en adoptieouders zijn daar niet mee opgezet en ervaren dat als een schending van hun privacy.

Ik wil hier zeker niet gezegd hebben dat er geen enkel probleem zou kunnen bestaan met betrekking tot het adoptiekanaal Kazachstan. Ik durf niet te zeggen dat alles wat in dat land gebeurt, perfect volgens het boekje verloopt, maar dat weten we evenmin over alle andere adoptiekanalen van alle andere adoptiediensten. Waar het mij hier dus over gaat, minister, is de hetze die men voert specifiek ten aanzien van Het Kleine Mirakel, terwijl zij als

adoptiedienst het allerbeste trachten te doen voor de adoptiekindjes en de kandidaat-adoptieouders, terwijl alle andere adoptiediensten ongemoeid gelaten worden. Als er al klachten zouden zijn, dan mag men op zijn minst verwachten dat de adoptieambtenaar eerst met het betrokken adoptiebureau contact opneemt om hun versie te kennen. Dat zou niet gebeurd zijn. Men begint meteen met controles en bevragingen van de ouders.

Ik vind dit een zeer merkwaardige manier van handelen die meer vragen oproept dan er te beantwoorden. Dat men in het kader van kwaliteitscontroles alle adoptiediensten gaat controleren en toeziet op de manier waarop hun werking verloopt, kan ik perfect aanvaarden. Dat men echter een adoptiedienst viseert en die adoptieouders gaat bevragen, daar kan ik geen voldoening mee nemen. Dat is de essentie van mijn vraag.

Ik wil nog een tweede kwestie aankaarten die mij recent werd gesignaleerd door een kandidaat-adoptant. Het betreft een dame die nog een paar weken moest wachten op de toewijzing van een adoptiekindje uit Haïti, toen die verschrikkelijke aardbeving het land in ellende stortte. Dat is vandaag nog altijd het geval. Het gevolg was onder andere dat er een adoptiestop werd ingevoerd. Vele landen hebben dat toen gedaan, en dat was ook perfect verdedigbaar gelet op de chaotische toestanden daar ter plaatse. Intussen hebben heel wat landen de samenwerkingsprocedures voor adopties in Haïti opnieuw opgestart zoals Frankrijk en Canada. Het hoeft geen verdere uitleg dat het aantal weeskinderen daar nu spectaculair is toegenomen en de noden van de vele kindjes enorm groot zijn. De vraag die deze dame mij stelt, is waarom Vlaanderen meer dan een jaar na de aardbeving nog altijd vasthoudt aan de opschorting van de samenwerking met Haïti inzake adopties.

Minister, wat is de exacte reden voor de controle van de adoptiedienst Het Kleine Mirakel en het versturen van vragenlijsten naar kandidaat-adoptieouders die met deze adoptiedienst samenwerken of hebben samengewerkt?

Bent u, gelet op het feit dat de antwoorden op de vragenlijsten voor 15 januari binnen moeten zijn, bereid om volgende maand met de resultaten naar het parlement te komen?

Acht u een dergelijke controle door de Vlaamse Centrale Autoriteit inzake Adoptie en de Vlaamse adoptieambtenaar ten aanzien van één adoptiedienst en een bevraging van hun adoptanten verdedigbaar? Is het niet meer aangewezen om in het kader van kwaliteitscontroles te pleiten voor een gelijke controle van alle adoptiediensten en hun kanalen op eenzelfde ogenblik?

Wat is de stand van zaken van de samenwerking tussen Vlaanderen en Haïti op het vlak van adopties? Is er nog altijd een adoptiestop of opschorting van alle adoptiedossiers en waarom? Bent u bereid om opnieuw over te gaan tot het opstarten van samenwerking met Haïti op het vlak van interlandelijke adopties?

Wat is de stand van zaken van uw Adoptiedecreet?

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Dit is een belangrijk dossier. Ik wil me echter niet uitspreken over een specifiek dossier. Daarvoor is dit een te precaire situatie. Ik spreek als ervaringsdeskundige.

Minister, het is mogelijk dat er vandaag enigszins verbolgen wordt gereageerd op het feit dat een bepaald bureau al dan niet gecontroleerd zou worden. Ik ken echter de juiste toedracht niet en spreek me daar dan ook niet over uit.

In het verleden hebben we al aangekaart dat het belangrijk is dat er op bepaalde momenten sneller kan worden ingegrepen. Ik ben er voorstander van dat er preventief kan worden opgetreden.

Minister, wat de bureaus betreft, kunt u misschien wat meer uitleg geven over het controlemechanisme op zich. Misschien kunnen de nodige bevragingen worden georganiseerd bij de

kandidaat-adoptieouders die de procedure doorlopen, over de werking van het bureau. Dat hoeft niet uitgebreid te gebeuren.

Soms klagen kandidaat-adoptieouders dat de informatie van die bureaus niet is wat ze zou moeten zijn. Bij sommige bureaus blijkt het tegengestelde. Daar wordt geanticipeerd op het feit dat ouders op een bepaald moment in een bepaalde fase van de procedure zitten. Kan er een bevraging gebeuren bij de kandidaat-adoptieouders over hoe zij dat ervaren? Zo'n bevraging kan ons de nodige informatie bezorgen. Misschien kan hierover een algemeen overzicht worden gegeven in de commissie, en niet over een welbepaald bureau.

De ervaringen zijn verschillend van bureau tot bureau, gaande van de tussenperiode en de opvang van kandidaat-adoptieouders tot aan het effectief toewijzen van een adoptiekind.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: De bureaus hebben een belangrijke plaats in het adoptieverhaal. Ook Kind en Gezin heeft daar een belangrijke plaats in. Met het oog op een goede adoptieprocedure is het belangrijk dat alle partners zo goed mogelijk samenwerken.

De vraag is hoe de controle gebeurt op de verschillende diensten. Dat moet eenvormig gebeuren. Zijn er bijsturingen nodig?

Er heeft een staten-generaal plaatsgevonden over adoptie. Daarbij zijn heel wat aanbevelingen gedaan die een belangrijke bijdrage kunnen leveren voor een verbetering van de procedure. Zijn die aanbevelingen opgenomen?

Enerzijds is er controle, anderzijds is er samenwerking. Deze twee zaken moeten goed worden ingevuld. Dat is echter niet altijd evident. Hoe kan dat op het terrein worden bewerkstelligd? Hoe kunnen het vertrouwen en de samenwerking verder worden uitgebouwd?

Ik wil nog even stilstaan bij de kanaalonderzoeken. In vorige vragen heb ik daar ook al aandacht voor gevraagd. Het betreft een moeilijke en omslachtige procedure die heel wat investeringen vraagt van mensen en middelen. In de staten-generaal is ook daarover een aantal aanbevelingen naar voren gebracht om de samenwerking te bevorderen. Als er dan vragen zijn over bepaalde kanalen, kunnen die snel worden opgelost.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: De aanleiding voor het versturen van de vragenlijst is het feit dat Kind en Gezin verschillende klachten heeft gekregen over adopties uit Kazachstan via Het Kleine Mirakel. Het Kleine Mirakel werd op 13 december 2010 uitgenodigd voor een onderhoud met de administrateur-generaal van Kind en Gezin, mevrouw Katrien Verhegge, hier aanwezig, en onze adoptieambtenaar mevrouw Dorine Chamon. Bedoeling was om in dialoog met Het Kleine Mirakel de gemelde problemen te bespreken. Hier werd beslist om, in eerste instantie, een vragenlijst te versturen naar adoptieouders en kandidaat-adoptieouders, met de bedoeling de klachten te objectiveren en globale informatie in te winnen over de samenwerking van deze mensen met Het Kleine Mirakel. De vragenlijst werd besproken met en afgewerkt in samenspraak met Het Kleine Mirakel.

In eerste instantie zal ik aan Kind en Gezin vragen om deze vragenlijst te verwerken. Op basis van deze verwerking zullen we het gesprek aangaan met Het Kleine Mirakel. Het spreekt voor zich dat de inhoud van deze gesprekken afhankelijk zal zijn van de uitkomst van onder meer de vragenlijst. Indien nodig zullen we met de mensen van Het Kleine Mirakel een plan van aanpak opstellen. Dit plan wil ik gerust aan het parlement voorstellen, maar ik kan niet garanderen dat dit reeds volgende maand zal zijn. Ik houd u alleszins op de hoogte van de timing.

Controle in functie van het kwaliteitsvol functioneren van alle adoptiediensten behoort tot de doelstellingen. Toch is het ook de plicht om, in het geval van klachten, tot actie over te gaan. Dat is hier het geval. Op basis van een aantal klachtenmeldingen ga ik na of deze klachten

gegrond zijn en of er al dan niet tot actie moet worden overgegaan om de kwaliteit van de adoptieprocedure uit Kazachstan door Het Kleine Mirakel te verbeteren. Ik neem aan dat dit niet enkel mijn bezorgdheid is, maar ook die van u allen.

Op 30 september 2011 vervallen de huidige erkenningen. In 2011 zal een nieuwe erkenningsronde voor interlandelijke adoptiediensten worden georganiseerd. Het is een suggestie om ook adoptieouders die door die diensten werden geholpen, daarbij te betrekken. De Zorginspectie neemt die taak op zich. Dit jaar zal men dat voor iedereen doen omdat de erkenningen gingen aflopen.

Daarnaast zijn er ook inspecties naar aanleiding van klachten. Wat specifiek het bewaken en promoten van de kwaliteit betreft, zijn er besprekingen op het sectoraal overleg waar het thema van kwaliteitspromotie en -bevordering uiteraard een courant thema is.

Vlaanderen had met Haïti een beginnende samenwerking en enkele proefdossiers werden opgenomen. Door de aardbeving zijn deze dossiers niet langs de gebruikelijke kanalen en instanties kunnen gaan, wat een evaluatie van de samenwerking en het definitief openstellen van het kanaal Haïti onmogelijk heeft gemaakt. Er heerst op dit moment nog een grote chaos in Haïti, waardoor het nog niet mogelijk is om de samenwerking opnieuw op te starten. Er moet, in eerste instantie, zekerheid komen in verband met het statuut van de kinderen die opgevangen worden op diverse plaatsen. Zoals na elke grote ramp moet eerst de mogelijkheid van hereniging met mogelijke familie worden uitgezocht.

Daarnaast is er ook nog zeer grote twijfel over het functioneren van de instanties die betrokken zijn bij adoptie en die de legitimiteit ervan moeten garanderen. U hebt ongetwijfeld ook vernomen dat een groot deel van het overheidsapparaat omgekomen is bij de aardbeving. In december liet het Ministerie van Buitenlandse Zaken ons nog weten dat er geen normale rechtsgang mogelijk is. Zowel op de websites van de Franse en de Nederlandse centrale autoriteiten kunt u vandaag vinden dat er geen nieuwe dossiers voor Haïti worden aanvaard. Voor de kinderen van wie u wellicht ook in de pers las dat zij naar hun adoptiegezinnen in Frankrijk werden overgebracht, was reeds voor de aardbeving een adoptiedossier hangende.

We zijn allemaal overtuigd van het feit dat er absoluut een betere decretale regeling moet worden uitgewerkt. Wij hebben er de voorkeur aan gegeven een goed voorbereid traject naar een nieuw of aangepast decreet Interlandelijke Adoptie op te nemen. Zoals u weet, werd hiervoor een staten-generaal georganiseerd. De Vlaamse Centrale Autoriteit inzake Adoptie heeft daarna opdracht gegeven om de aanbevelingen te vertalen naar beleidsconclusies die ik u in september 2010 heb overgemaakt. Ondertussen werden deze beleidsconclusies besproken met de belangrijkste actoren in het adoptieveld. Deze feedback werd meegenomen in definitieve beleidsconclusies. Dit materiaal werd recent overgemaakt aan mijn kabinet. Op basis hiervan kunnen we werk maken van een decreet. Op dit moment zie ik geen enkele reden waarom we de voorgestelde deadline van 2012 niet zouden halen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik onthoud dat nadat de resultaten zijn verwerkt, u opnieuw zult samenkomen met Het Kleine Mirakel en dat we nadien kennis kunnen krijgen van de resultaten van de bevraging. U verwijst naar het feit dat de organisatie werd uitgenodigd. Dat klopt, maar dat was pas een dag voor het versturen van de bevraging, maar dit terzijde.

Ik heb alle begrip voor het feit dat in Haïti de chaos groot is en dat een groot gedeelte van de top van de administratie omgekomen is in de aardbeving. Ik verwijs ook naar de reportage van Tim Verheyden over een weeshuis in Port-au-Prince, waarin hij een dame interviewt die pleit voor de afschaffing van de opschorting, in het belang van de vele weeskinderen die er zijn. Er is een nood. Ik heb er alle begrip voor dat er een zekere manier van samenwerken moet kunnen worden gerealiseerd, maar ik pleit er ook voor om zo snel mogelijk te trachten verdere vooruitgang te boeken.

U zegt dat de deadline van het decreet 2012 is. We zijn nu begin 2011. December 2012 is ook nog 2012. Dat wil zeggen dat het zou kunnen dat we nog twee jaar moeten wachten. Ik had graag een iets exactere datum gekend. De staten-generaal heeft plaatsgevonden, de beleidsconclusies zijn overgemaakt en besproken. Moet het nog echt zo lang duren? Zo ja, dan opteer ik ervoor om ons voorstel van decreet verder te laten bespreken en misschien toch twee keer dezelfde oefening te maken, tenzij u me nu een exacte datum kunt geven waaruit ik kan opmaken dat het vrij snel kan gebeuren.

De voorzitter: ‘Ons’ voorstel van decreet.

Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Ik wil de voorzitter bijtreden. Ik vond dat heel mooi uitgedrukt: ons voorstel van decreet.

Mevrouw Van der Borght, ik vind het belangrijk dat als je een decreet maakt, je rekening houdt met wat in de samenleving gebeurt. Als parlementariër moet je daar absoluut gevoelig voor zijn. Als je een decreet maakt, en er komt een staten-generaal, moet je ook rekening houden met wat daar is gezegd door alle betrokken actoren. Het is belangrijk dat je een degelijk decreet maakt. De hele sector vraagt dat het een degelijk decreet is waarin rekening wordt gehouden met alles wat is verzameld de voorbije maanden en weken. Ik wil liever een degelijk en goed onderbouwd decreet dan een decreet dat er morgen ligt.

Het is soms beter langer aan iets te werken dan er snel over te gaan. We moeten daar absoluut rekening mee houden. We moeten er niet mee wachten, we moeten ermee verder gaan, maar laten we daar rekening mee houden.

Minister, ik wil u ook danken voor uw antwoord. We moeten naar aanleiding van de nieuwe erkenningsronde een zo breed mogelijke bevraging doen, ook ten aanzien van de adoptiebureaus. Van degenen die nauw betrokken zijn bij de dossiers van adoptie, namelijk de kandidaat-adoptieouders en de geadopteerden, moeten we de bekommernissen meenemen en rekening houden met hun positieve inbreng over de bureaus. Dat is cruciaal in dit gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, ik dank u voor het antwoord. U hebt duidelijk aangegeven dat men ook in de controles effectief probeert de rode draad te volgen, zeker naar aanleiding van de erkenningsrondes. Ik veronderstel dat het vooral op basis van de erkenningsvoorwaarden is dat men kan toetsen of er problemen zouden zijn of niet.

In het antwoord heb ik ook gehoord dat er naar aanleiding van klachten van ouders een bevraging wordt gedaan, om dan samen met de diensten te zoeken naar een actieplan. Er wordt ook gezocht naar een manier om de dingen bij te sturen en zaken eventueel uit te sluiten. Ik denk dat het een positieve houding is om naar oplossingen te zoeken.

Ik heb één bezorgdheid. Vaak zitten ouders in een moeilijke emotionele situatie tijdens een adoptieprocedure. Ik kan me voorstellen dat deze mensen in die periode van maanden of jaren bemerkingen hebben. Het is belangrijk dat deze bemerkingen worden opgevangen en dat er zo snel mogelijk op wordt ingegaan. De diensten moeten er ook snel van op de hoogte worden gebracht welke bemerkingen er zijn, wat het probleem is, hoe het kan worden opgelost. De diensten moeten er dus ook bij worden betrokken.

Je moet ook bepalen wanneer je een melding of klacht verder moet behandelen. Hoe baken je dit af? Daarom is de samenwerking met die diensten heel belangrijk. Een klacht of een melding kan namelijk met een omkadering van het verhaal misschien snel worden opgevangen. Ik hoop dat, als er nu een onderzoek gebeurt, er snel een procedure of actieplan kan worden opgesteld. Ik hoop dat het dan ook opgelost is en dat er niet op wordt teruggekomen.

Als er klachten en meldingen binnenkomen, moeten er dus nauw worden samengewerkt met de betrokken diensten.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik wil even ingaan op de insinuatie over het indienen van dat voorstel van decreet, die er zowel door u, voorzitter, als door mevrouw De Wachter wordt gemaakt. Mevrouw De Wachter, u was de grote pennenhouder van dat decreet. Wij hebben samen aan dat decreet gewerkt en u weet dus heel goed wie er wel en wie er niet aan heeft meegewerkt. Het voorstel is pas op het einde van de vorige legislatuur ingediend, door twee van de drie meerderheidspartijen. Het is toen niet meer behandeld. Ik heb de draad opgenomen bij de start van deze nieuwe legislatuur. Er is niets meer aan gewijzigd. Ondertussen zijn wij wel gevat door de staten-generaal, ik heb dat inderdaad afgewacht. Ik heb de indruk, met wat ik daar heb gehoord en met wat ik vandaag hoor, dat het waarschijnlijk een andere richting zal uitgaan dan wat we toen hadden neergeschreven.

Op verzoek van de voorzitter heb ik mij ook geëngageerd om te wachten. Ik vraag me alleen af hoe lang ik nog moet wachten. Indien het nog heel lang duurt, zal ik bij de regeling van de werkzaamheden aan de voorzitter vragen om het zijn normale gang te laten gaan. Dan is het aan u om te oordelen of u al dan niet achter uw decreet kunt blijven staan.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Het is inderdaad een decreet waar geen letter aan gewijzigd is. Het is een decreet dat wij op het einde van de vorige legislatuur hebben ingediend. Voor mij is het veel belangrijker – en dan spreek ik als ervaringsdeskundige – dat het een degelijk decreet is waar rekening wordt gehouden met al wat de staten-generaal heeft bepaald. Er waren heel wat actoren betrokken bij de staten-generaal, dat is niet voor niets georganiseerd. Persoonlijk vind ik het beter dat er een decreet komt waarin daarmee rekening wordt gehouden.

Er is hier bij mijn weten niet gezegd dat het nog heel lang zal duren of dat het zou duren tot december 2012. Misschien ben ik positief ingesteld, maar ik heb dat niet gehoord. Er moet een verbetering komen, er moet een decreet komen. Er is aan gewerkt en er zal de komende periode nog verder aan worden gewerkt. Ik ben ervan overtuigd dat er een nieuw decreet zal worden ingediend. We zijn allemaal erg betrokken bij adoptie, dat is in het verleden ook bewezen. We moeten erachter kunnen staan en daarbij rekening houden met wat we vandaag weten.

Mijns inziens is dat wat uit de staten-generaal komt, niet helemaal in strijd met wat hier al werd ingediend. Het is dus enkel een verbetering en een mogelijke versterking van dat decreet.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik sluit mij aan bij de meerderheid. (*Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borght*)

Ik vind de timingindicatie zeer goed. (*Opmerkingen van mevrouw Vera Van der Borght*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■